

การศึกษามุมมองและแนวโน้มการสร้างลวดลายใหม่จากองค์ความรู้การทอแบบดั้งเดิมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัย เก้าแก่ของภาคอีสาน ได้รับการสถาปนาเมื่อปี 2509 ประกอบด้วยคณะที่มีการเรียนการสอนทั้งทางวิทยาศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ของภาคอีสาน โดยคณะที่มีการเรียนการสอนการออกแบบลายทอ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติคือคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ การเก็บข้อมูลจากคณาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์พบว่า

- นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ศึกษาในสาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์มาจากจังหวัดทางภาคอีสาน

- นักศึกษาได้เรียนรู้ ศึกษาและเข้าเยี่ยมชมกิจการของผู้ประกอบในภาคอีสานคือกลุ่มแม่บ้าน โดยกลุ่มแม่บ้านนี้มีอาชีพหลักคือการทำนา การทำงานทอผ้าเป็นงานรอง การเข้าศึกษาและสัมภาษณ์นี้ทำหลังจากช่วงทำนา โดยกลุ่มแม่บ้านทอผ้าจะมีเวลาเต็มที่ในการทำงานพัฒนาผลิตภัณฑ์

- ผ้าพื้นเมืองที่นักศึกษานำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบของตนเองได้แก่ ผ้าไหม ผ้าแพรวา ผ้าลายทางกระรอก

นักออกแบบที่จบการศึกษาจากภาคอีสาน เดินทางเข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯจำนวนมากเนื่องจากมีตลาดรองรับ ซึ่งอันที่จริงหากที่ภาคอีสานมีตลาดงานออกแบบรองรับนักออกแบบก็ต้องการที่จะทำงานอยู่ที่ภูมิลำเนามากกว่า

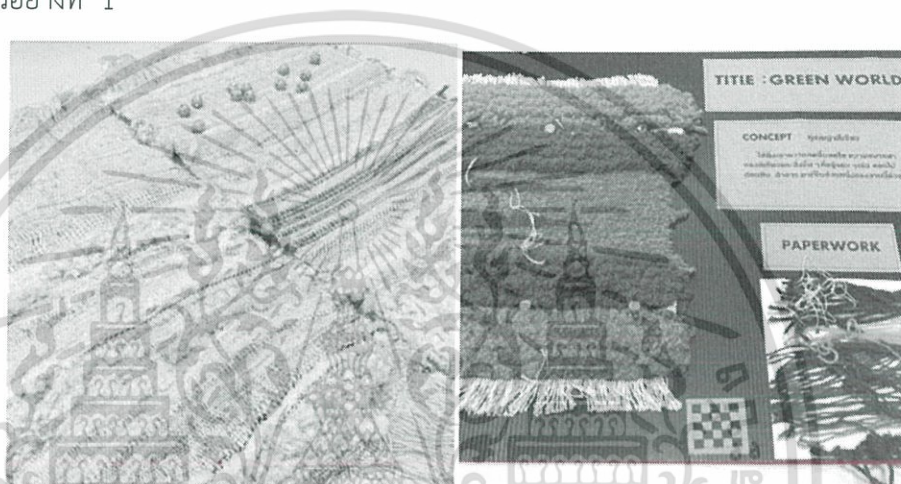

ภาพที่ 2.103 คณาจารย์และนักศึกษาที่ให้ข้อมูลเรื่องการออกแบบสิ่งทอร่วมสมัยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากองค์ความรู้พื้นถิ่นของภาคอีสาน

จากหลักองค์ประกอบการออกแบบ สามารถนำมาวิเคราะห์ผลงานการออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์โดยสามารถแจกแจงได้ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

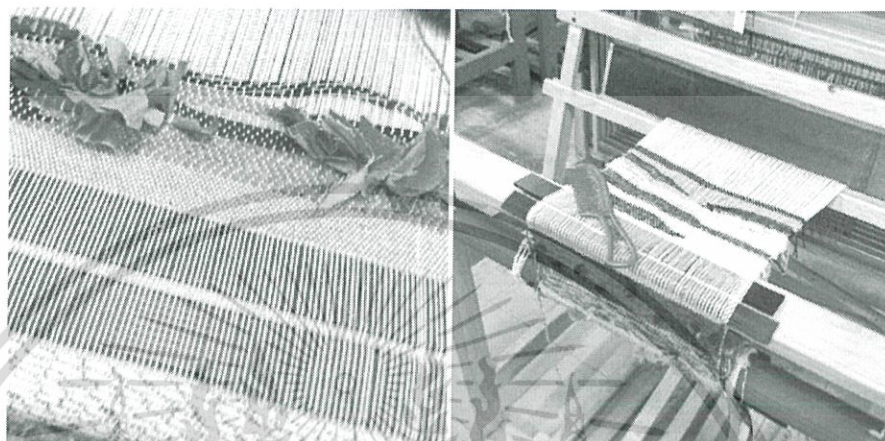

ภาพที่ 2.104 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 1

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
มีการใช้เส้นใยขนแกะร่วมกับไหมและฝ้าย ใช้เส้นใยพิเศษ (novelty yarns) ทอลงบนโครงสร้างพื้นฐานคือลายขัด
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
ใช้เทคนิคการทอแบบ tapestry ร่วมกับการทอแบบลายขัดทำให้ผ้ามีมิติสูงต่ำ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
(ซ้าย) นำสีโทน pastel (ซ้าย) และ triad colour (ขวา) มาใช้ซึ่งไม่ใช่โทนสีของผ้าทอดั้งเดิมของอีสาน
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
เป็นผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 2

ภาพที่ 2.105 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 2

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
มีการใช้ริบบิ้นไนลอน (ซ้าย) และ เส้นใยขนแกะทอร่วมกับเส้นใยฝ้ายบน
โครงสร้างพื้นฐานคือลายขัด
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
ใช้เทคนิคการทอแบบ tapestry ร่วมกับการทอแบบลายขัดทำให้ผ้ามีมิติสูงต่ำ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
-
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
เป็นผลงานศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 3

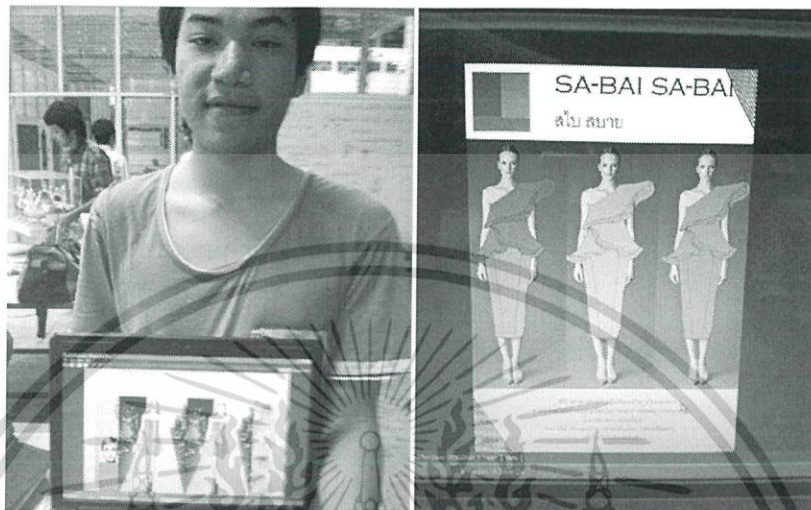

ภาพที่ 2.106 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 3

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
มีการใช้เส้นใยขนแกะร่วมกับไหมและฝ้าย ใช้เส้นใยพิเศษ (novelty yarns) ทอลงบนโครงสร้างพื้นฐานคือลายขัด
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
ใช้เทคนิคการทอแบบ tapestry ร่วมกับการทอแบบลายขัดทำให้ผ้ามีมิติสูงต่ำ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
(ซ้าย) นำสีโทน pastel และ fluorescent มาใช้ซึ่งไม่ใช่โทนสีของผ้าทอดั้งเดิมของอีสาน
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
เป็นผลงานศิลปะระดับฝิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 4

ภาพที่ 2.107 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 4

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี

มีการนำสีเอกรงค์ (monotone) มาใช้ร่วมกับการกำหนดกลุ่มสี (colour palette) ที่มีการให้สีหนึ่งสีเป็นสีเอก (accent of collection)

4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
- เป็นผลงานเครื่องแต่งกายร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 5

ภาพที่ 2.108 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 5

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ

มีการใช้เส้นใยลินินร่วมกับเส้นใยฝ้าย ทอลงบนโครงสร้างพื้นฐานคือลายขัด

2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ

3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี

มีการนำสีเอกรงค์ (monotone) มาใช้ร่วมกับการกำหนดกลุ่มสี (colour palette) ที่มีการให้สีหนึ่งสีเป็นสีเอก (accent of collection)

4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์

เป็นผลงานเครื่องแต่งกายร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 6

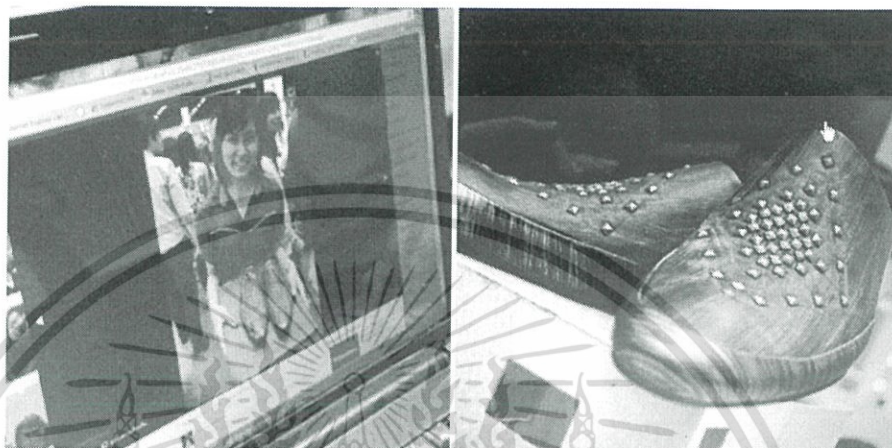

ภาพที่ 2.109 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 6

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
ไม่มี ใช้ผ้าไหมสีพื้นสีขาว
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
มีการนำสีเอกรงค์ (monotone) มาใช้
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
เป็นผลงานเครื่องแต่งกายร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่ 7

ภาพที่ 2.110 ผลงานออกแบบสิ่งทอของนักศึกษาตัวอย่างที่ 7

1. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้วัสดุ
นำลายประกอบของผ้าทออีสานมาใช้ในงานออกแบบโดยการแทนค่าด้วยวัสดุอื่น
(ในที่นี้คือหมุดเหล็ก ตอกลงบนรองเท้า)
2. การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างลายทอ
นำลายประกอบขนาดเล็กมาขยายขนาด (scale) แต่ยังคงสัดส่วน
(proportion) เดิมไว้
3. การเปลี่ยนแปลงเชิงการใช้สี
นำสีโลหะ (metallic) มาใช้ซึ่งไม่ใช่โทนสีของผ้าทอดั้งเดิมของอีสาน
4. การเปลี่ยนแปลงเชิงการนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์
เป็นผลงานเครื่องแต่งกายร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.3 จังหวัดสุรินทร์

1) "ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมมา" ที่บ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์

เปิดให้เข้าชมทุกวัน สามารถติดต่อได้ที่อาจารย์วีระธรรม ตระกูลเงินไทย คุณสมาลี ติดใจดี โทร. 08 9202 7009, 0 44558489-90 การเดินทาง ห่างจากตัวเมืองสุรินทร์ 8 กิโลเมตร โดยข้ามทางรถไฟด้านตรงข้ามห้างสุรินทร์พลาซ่า ถึงสี่แยกจะมีป้ายบอกเลี้ยวซ้าย เส้นทาง รพช. (เกาะลอย-เมืองลิง) ทางลาดยางตลอด

ฝ่ายยกทองชั้นสูงแบบราชสำนัก โดยมีอาจารย์วีระธรรม ตระกูลเงินไทย เป็นผู้ดูแล (ผ้าไหม 1416 ตะกรอ) ย้อมสีธรรมชาติ ลายมีความปราณีต เป็นศิลปะชั้นสูงใช้เส้นไหมน้อยซึ่งบางในการทอ และไหมทองที่ทำจากการรีดเส้นเงินมัดควบกับเส้นด้ายเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่มีทิศทางเติบโตอย่างยั่งยืน และกำลังจะหยั่งรากลึก พร้อมทั้งการแสวงหาโอกาสใหม่ในอนาคต ตามวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้ના

การทำงานในช่วง 10 ปีแรก เป็นการรื้อฟื้นงานศิลปะชั้นสูง ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมมาที่เลื่องชื่อในวันนี้ เกิดมาจากการบุกเบิกของ วีระธรรม ตระกูลเงินไทย ศิลปินที่เริ่มความคิดแค่เพียงอยากจะกลับบ้านเกิดที่ท่าสว่างเพื่อไปทำงานศิลปะเจียบๆ โดยใช้การทอผ้าเป็นสื่อตามที่ตัวเองชอบ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตามมานั้นนับว่าเกินคาด เพราะนอกจากจะสามารถทำให้เกิดการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีองค์ความรู้ และมีมือในการทอผ้า ยังสามารถรื้อฟื้นการใช้ลวดลายแบบราชสำนัก ซึ่งเป็นลวดลายโบราณที่มีความสลับซับซ้อน และสูญหายไปเป็นร้อยปีให้กลับมาใหม่ โดยนำมาพร้อมกับเทคนิคการผลิตผ้าไหมของชุมชนท่าสว่างในจังหวัดสุรินทร์ที่สืบทอดกันมาเป็นร้อยปีเช่นกัน เกิดเป็นผ้าไหมยกทองที่สวยงามของกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมมาขึ้นมา

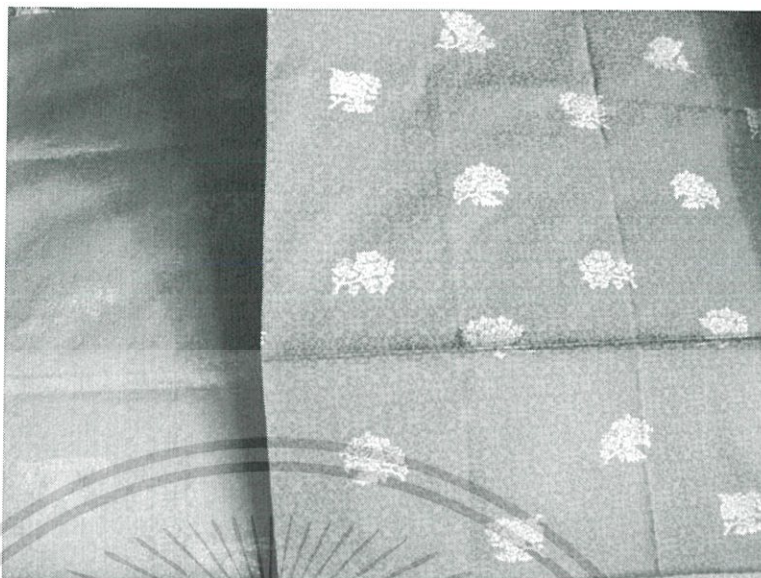
ภาพที่ 2.111 คุณวีรธรรม ตระกูลเงินไทย
ผู้ก่อตั้งกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมา

เป้าหมายของกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมามุ่งหวังผลิดงานเป็นเหมือนการสร้างงานศิลปะไม่ได้ทำในเชิงพาณิชย์ ดังนั้น ผลงานที่ทำขึ้นมาจึงไม่ได้มีการวางจำหน่าย แต่ต้องสั่งจองเท่านั้น และมุ่งการซื้อไปเพื่อสะสมเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้มุ่งไปเพื่อการใช้งาน เนื่องจากคุณภาพ และกรรมวิธีการผลิตที่ละเอียดซับซ้อนมาก ผ้าทอแต่ละผืนใช้เวลาหลายเดือน และราคาต่อชิ้นไม่ต่ำกว่า 4-5 หมื่นบาท จนถึงหลักแสนบาท

ภาพที่ 2.112 ผ้าไหมยกทองของจันทร์โสมา

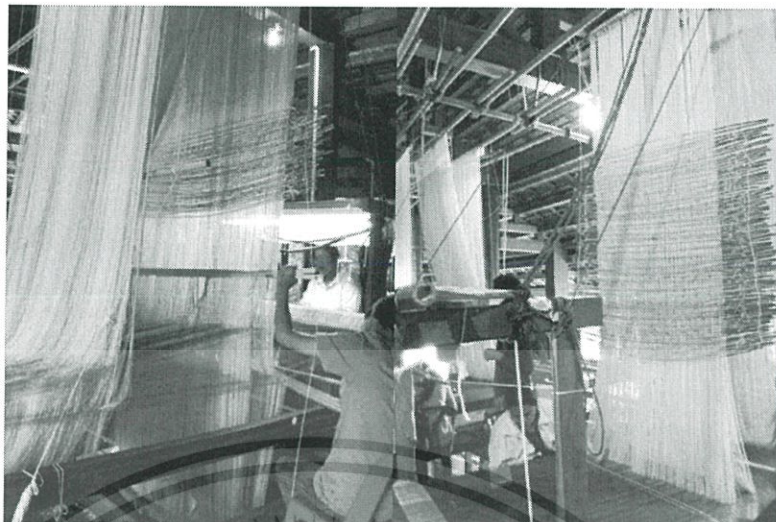
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.113 ผ้าไหมยกทองของจันทร์โสมา

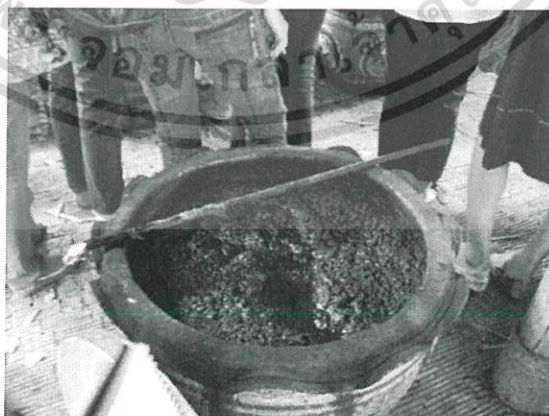
จนกระทั่งมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างชาติเข้าไปเยี่ยมชมการผลิตของกลุ่มฯ ที่หมู่บ้านท่าสว่างนับพันคนต่อเดือน ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวแต่เนื่องจากไม่สามารถซื้อผ้ายกทองจันทร์โสมาได้ รอบๆ โรงทอจึงมีการนำผลิตภัณฑ์ของชาวบ้าน ซึ่งมีราคาถูกกว่าหรืออยู่ที่หลักพันเท่านั้นเพราะเป็นการผลิตแบบดั้งเดิมไม่มีความสลับซับซ้อน มาวางขาย และกลายเป็นชุมชนที่เป็นแหล่งซื้อขายผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์ โดยที่ชาวบ้านเป็นคนดูแลจัดการกันเองรวมทั้ง ทำให้เกิดความนิยมในการใช้ผ้าไหม และความต้องการผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์มากขึ้น และขยายผลให้ภาครัฐเข้ามาส่งเสริมเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเกิดที่พักแบบโฮมสเตย์ กลายเป็นผลพลอยได้ของชุมชน และจังหวัดสุรินทร์ เกิดเป็นรายได้มหาศาล

จากการที่มีตลาดแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมากับกลุ่มชาวบ้าน ต่างฝ่ายจึงส่งเสริมกันให้เกิดการเติบโตยิ่งขึ้นในด้านของชื่อเสียง และรายได้ นอกจากนี้ กลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมายังช่วยเหลือชาวบ้านในแง่ของการพัฒนาทักษะ และส่วนที่ยังทำได้ไม่ดี เช่น การช่วยออกแบบลวดลายและการสอนเทคนิคการผลิต บางอย่างที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพ

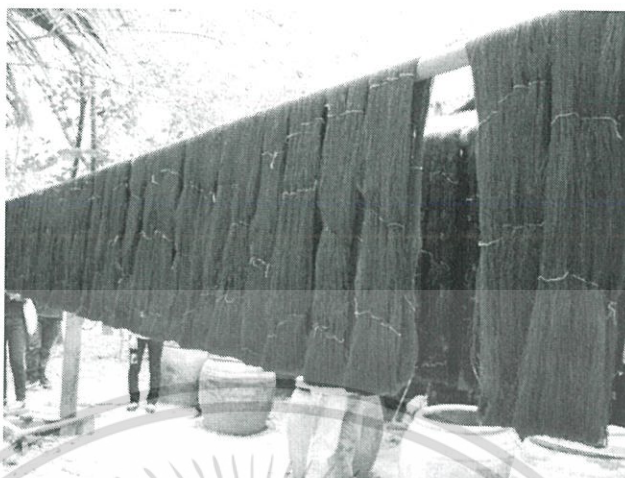
ภาพที่ 2.114 กี่ทอผ้าที่ใช้ในการทอผ้าทอยกทอง มีตะกรอเป็นพื้นตะกรอ

ในอีก 10 ปีต่อไปกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมาต้องการที่จะขยายงานและสร้างชื่อในตลาดใหม่ๆ โดยปัญหาสำคัญในปัจจุบัน ของการสร้างผลิตภัณฑ์ผ้าไหมยกทองแบบราชสำนักอยู่ที่การออกแบบลวดลาย และการเก็บตะกรอ ซึ่งเป็นส่วนที่ยากที่สุด และเมื่อต้องการคุณภาพมาตรฐานระดับดีเยี่ยมมีเพียงไม่กี่คนที่ทำได้ เพราะต้องอาศัยการซึมซับสนิยม และการนำความรู้มาใช้ อย่างไม่รู้แก่ตาม สิ่งที่กลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมาทำ คือการสร้างคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นลูกหลานของคนที่นี่ และคนในชุมชนที่เข้ามาเป็นสมาชิก แต่ละคนจะได้รับการฝึกฝน และมีหน้าที่ต่างกัน เช่น คนออกแบบ คนย้อม คนทอ ซึ่งมีรายได้ประจำ

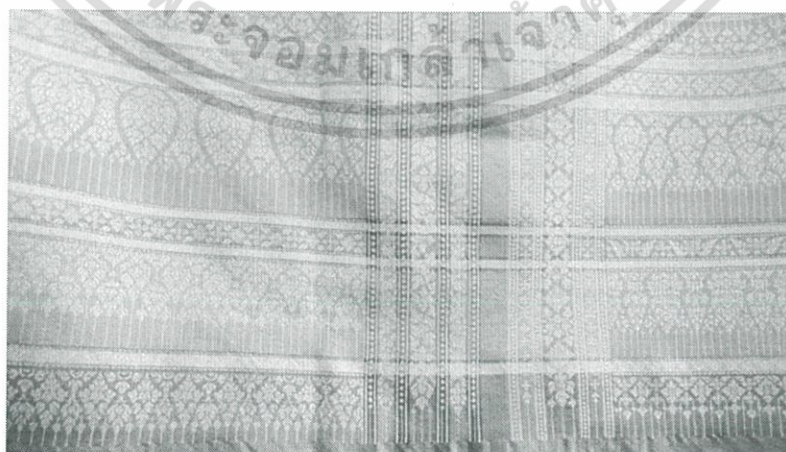
ภาพที่ 2.115 อ่างย้อมครามเส้นไหม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

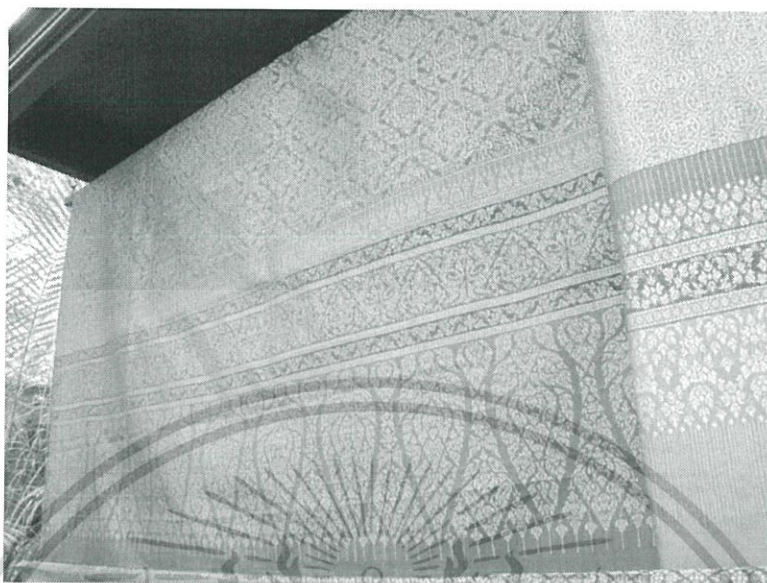
ภาพที่ 2.116 เส้นไหมที่ผ่านการย้อมครั้งแรกแล้วจะมีสีแดง

ปัจจุบันมีสมาชิกในกลุ่มๆ ประมาณ 70 คน คนออกแบบกว่า 20 คน นอกจากจะได้เรียนรู้ด้านการออกแบบแล้ว ยังได้รับทุนการศึกษาให้เรียนหนังสือในระบบส่วนอีกกว่า 50 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้าน เพราะต้องการรักษา และสร้างองค์ความรู้กันในท้องถิ่น เพื่อให้สืบทอดภูมิปัญญาด้านนี้ต่อไป และเมื่อได้รู้พื้นเทคนิคการทอขึ้นมาแล้ว ต้องสร้างงานออกแบบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนที่ผ่านมาจึงเน้นการเตรียมบุคลากร ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญ เพราะการอนุรักษ์งานศิลปะหรือวัฒนธรรมไม่ได้ทำที่งานนั้น ต้องทำที่ตัวคน จึงจะรักษาสิ่งเหล่านั้นเอาไว้ได้" วิศวกรรม ตอกย้ำถึงแนวคิด และวิถีทางต่อการสร้างผลิตภัณฑ์โอท็อประดับพรีเมียมที่ยั่งยืน

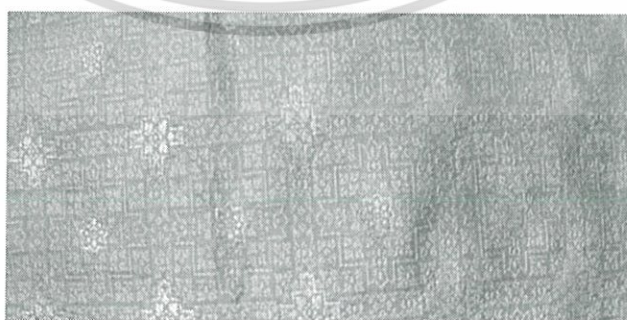
ภาพที่ 2.117 ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.118 ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมา

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ 10 ปีแรก กลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมา มีเป้าหมายไปที่การสร้างงาน เพื่อการสะสมเท่านั้น เพราะความยากในการทำ และคนที่ทำได้มีน้อย แต่นับจากนี้จะเริ่มสร้างผลิตภัณฑ์ เพื่อสนองตลาด สำหรับการใช้สอย โดยจะตัดทอนความสลับซับซ้อนของลวดลาย แต่ยังคงใช้วิธีการ และวัตถุดิบจากธรรมชาติในการย้อมเหมือนเดิม และสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น ปลอกหมอน เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ฯลฯ ซึ่ง 10 ปีต่อไป จะสมบูรณ์แบบในการวางระบบ และจัดวางบุคลากรให้เหมาะสมกับการผลิต เพื่อรองรับตลาดที่ขยายตัวออกไป

ภาพที่ 2.119 ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.120 ผ้าไหมยกทองจันทร์โลมา

คุณวีรธรรม ตั้งความหวังว่า นอกจากชื่อเสียงของไทยในระดับโลก ซึ่งเป็นที่รู้จักระดับหนึ่งแล้ว เป้าหมายที่อยากจะไปถึงในอนาคตนั้น อยากรจะให้ชื่อเสียงของผ้าไหมสุรินทร์เป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ และคุณค่าในระดับโลก เนื่องจากผ้าไหมของจังหวัดสุรินทร์มีรากเหง้ามาตั้งแต่อดีตมีประวัติศาสตร์ที่ปรากฏเป็นร้อยปี ชาวบ้านท้องถิ่นปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าสืบทอดกันมายาวนาน มีพันธุ์ไหมเหลือทิ้งที่เป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งภูมิปัญญา และงานฝีมือที่ถ่ายทอดกันมาส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างชื่อเสียง และการยอมรับนั้น มาจากทั้งในด้านของคนผลิตที่ต้องมีสำนึก ต้องซื่อสัตย์ ถ้าบอกคนซื้อว่าเป็น ของคุณภาพเป็นของดี ต้องทำให้ดีอย่างนั้นจริงๆ ต้องไม่มีการหลอกลวง รวมทั้ง เมื่อเป็นชื่อเสียงระดับจังหวัด มีหลายส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง ทุกส่วนต้องเข้าใจ และช่วยกันรักษา และพัฒนาอย่างจริงจัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

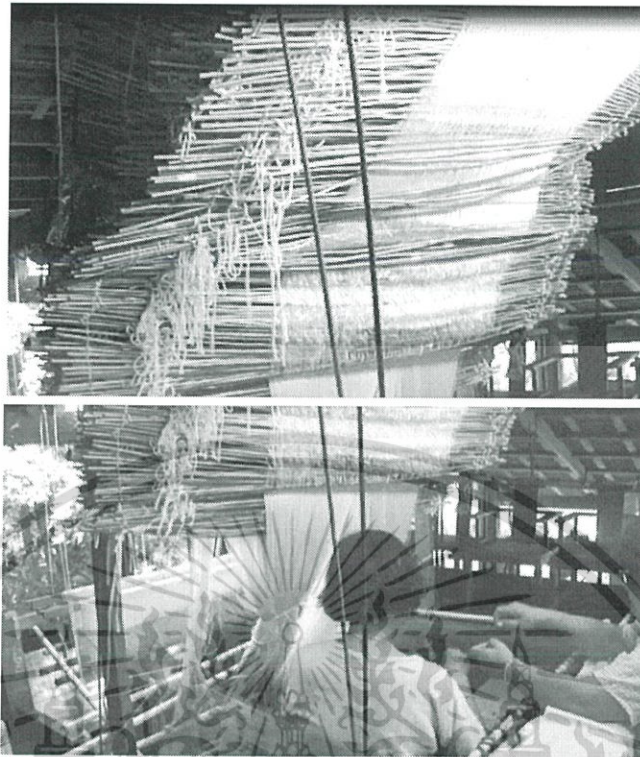
ในแง่มุมมองของคนผลิตถ้าไม่มีใครอยากใช้ ไม่มีใครรู้จัก จะไม่เกิดการสืบทอดและสูญหายไป แต่ในทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมผ้าไหมสุรินทร์ หลังจากที่ผ้าไหมสุรินทร์มีชื่อเสียงขึ้นมา จากการที่ภาครัฐเคยสนับสนุนผ้าไหมยกทองจันทร์โสมมาให้ใช้ในพิธีการสำคัญระดับประเทศ เช่น ผลิตเสื้อ เพื่อเป็นที่ระลึกให้ผู้นำประเทศในงานประชุมสุดยอดผู้นำเอเปค ซึ่งอันสืบเนื่องครั้งนั้นยังส่งผลต่อชื่อเสียงของผ้าไหมสุรินทร์ แม้เวลาจะผ่านมานานหลายปีแล้วมาถึงปัจจุบัน ผ้าไหมยกทองจันทร์โสมยังเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของงานสำคัญๆทำให้ชื่อเสียงได้รับการสืบทอดออกไปโดยปริยาย

ภาพที่ 2.121 ผ้าไหมยกทองจันทร์โสม

ในความเป็นศิลปินไม่ว่าจะเป็นการผลิตงานศิลปะหรือผลิตภัณฑ์ย่อมจะมีความเป็นอัตลักษณ์ได้ ทำให้ผลงานหรือผลิตภัณฑ์มีจุดเด่นแตกต่างกัน นอกจากผ้าไหมยกทอง และผ้าไหมของท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ หากผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้รับการรื้อฟื้น และมุ่งมั่นสร้างชื่อเสียง จะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และคุณค่าของท้องถิ่นอีกมากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

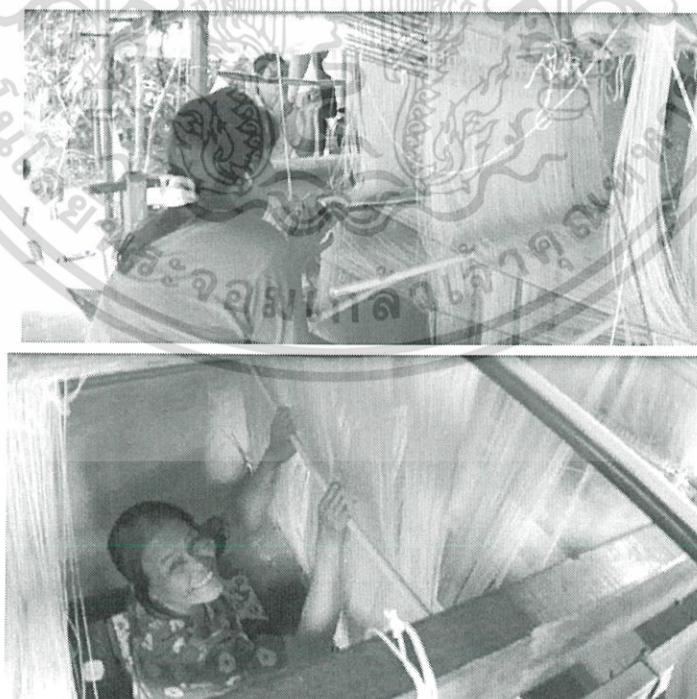

ภาพที่ 2.122 ช่างทอผ้าผูกตะกรอ ที่มีนับพันตะกรอสูงขึ้นไป

สำหรับกลุ่มผ้าไหมยกทองจันทร์โสมฯ ซึ่งมีผู้นำอย่าง วีระธรรม ตระกูลเงินไทยเป็นศิลปินต้นแบบในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ผสมกับการสร้างคนรุ่นใหม่ เพื่อสืบทอดองค์ความรู้อย่างมีเป้าหมาย แม้ว่าจะใช้ระยะเวลาช้านาน แต่ผลที่เกิดขึ้นคือความยั่งยืน และเป็นหนทางที่อยู่รอดได้ในกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยการใช้องค์ความรู้จากทุนทางวัฒนธรรม และสังคมอย่างมีวิสัยทัศน์ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองสุรินทร์ บ้านท่าสว่าง หมู่บ้านที่ได้รับการยกย่องว่า "ทอผ้าไหมหนึ่งพันสีร้อยสิบหกตะกรอ" เมื่อครั้งทอผ้ายกทองทูลเกล้าฯถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จากการริเริ่มผลงานศิลปหัตถกรรมของกลุ่มทอผ้ายกทอง "จันทร์โสมฯ" ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูการทอผ้ายกทองชั้นสูงแบบราชสำนักไทยโบราณ โดยมีอาจารย์วีระธรรม ตระกูลเงินไทยเป็นแกนนำและเป็นผู้รวบรวมชาวบ้านท่าสว่างมารวมกลุ่มกันทำงานทอผ้ายามว่างจากงานไร่งานนา ด้วยการออกแบบลวดลายที่สลับซับซ้อนงดงามและศักดิ์สิทธิ์ผสมผสานกันระหว่างลวดลายการทอแบบราชสำนักกับเทคนิคการทอผ้าแบบพื้นบ้าน จนกลายเป็นผ้าทอที่มีความงดงามอย่างมหัศจรรย์และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ผลงานที่โดดเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของที่นี่คือการได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลให้ทอผ้าสำหรับตัดเสื้อผู้นำและผ้าคลุมไหล่สำหรับคู่สมรสผู้นำ 21 เขตเศรษฐกิจที่มาร่วมประชุมผู้นำเอเปกเมื่อปลายปี 2546 จนเป็นที่รู้จักกันอย่างดีในชื่อ "หมูบ้านทอผ้าเอเปก" และรางวัล OTOP ระดับ 5 ดาว ของประเทศ ความโดดเด่นของผ้าไหมยกทอง "จันทร์โสมมา" เกิดจากการเลือกเส้นไหมน้อยที่เล็กและบางเบา นำมาผ่านกรรมวิธีฟอกต้มแล้วย้อมสีธรรมชาติด้วยแม่สีหลักสามสีคือสีแดงจากครั่ง สีเหลืองจากแก่นแกแลและสีครามจากเมล็ดคราม สอดแทรกการยกดอกด้วยไหมทองที่ทำจากเงินแท้มีริตเป็นเส้นเล็กๆปั่นควบกับเส้นด้าย ใช้ตะกรอเส้นพุ่งพิเศษที่ทำให้เกิดลายจำนวนตะกรอมากกว่าร้อยตะกรอ จนกระทั่งการวางกี่บนพื้นดินธรรมดาที่มีความสูงไม่พอ ต้องขุดดินบริเวณนั้นให้เป็นหลุมลึกไป 2-3 เมตร เพื่อรองรับความยาวของตะกรอที่ห้อยลงมาจากกึ่งให้เป็นระเบียบ ให้คนสามารถอยู่ในหลุมเพื่อสอดตะกรอไม้ได้ด้วย เนื่องจากไม้ตะกรอมีจำนวนมาก จึงต้องใช้คนทอถึง 4-5 คน คือจะมีคนช่วยตะกรอ 2-3 คน คนสอดไม้ 1 คนและคนทออีก 1 คนและความซับซ้อนทางด้านเทคนิคการทอ จะได้ผลงานเพียงวันละ 4-5 เซนติเมตรเท่านั้น

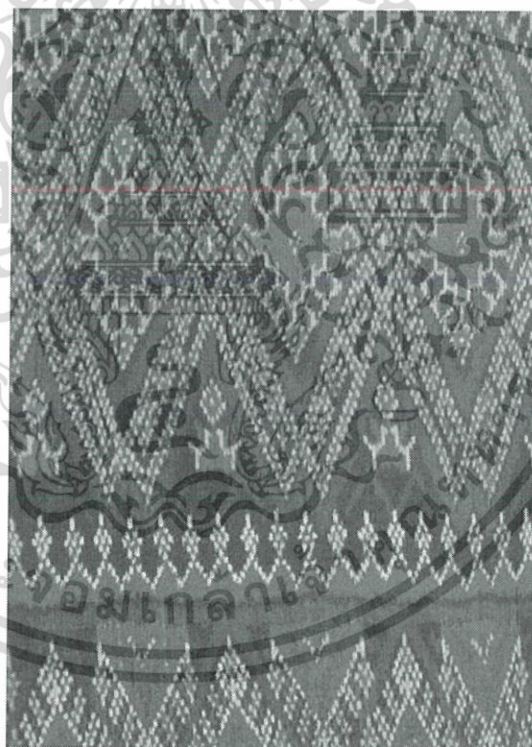
ภาพที่ 2.123 กี่แบบขุดหลุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) บ้านนาตัง กิ่งอ.เขวาสินรินทร์ สุรินทร์

ผ้าทอพื้นเมืองของที่นี่มีเอกลักษณ์ แตกต่างไปจากถิ่นอื่นๆ ซึ่งเป็นศิลปะที่สืบทอดกันมายาวนาน แม้จะไม่ได้ได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปมากนัก พวกเขาก็ยังคงทอผ้าตามแบบแผนที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์สืบทอดช้านานมานี้

- ผ้าอัมปรม เป็นผ้านุ่งของผู้หญิง ลักษณะเป็นผ้ามัดหมี่ แต่ไม่เป็นลายรูปร่าง เป็นลายซิดๆ ผ้านี้พิเศษ เพราะมัดทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน ภาษาอังกฤษเรียนว่า doubleikat ในอินโดนีเซีย หรือบาหลีกีมีผ้ามัดสองทางแบบนี้ แต่รู้สึกว่าเป็นของเขานั้น มัดเป็นรูปเป็นภาพ ผ้าอัมปรม นี้เน้นสีน้ำหมาก ประสีขาว แต่มีสีอื่นด้วย เห็นว่าพักหลังนิยมเอาไปตัดเสื้อ ยากทั้งมัด ยากทั้งทอ และการสีทุก (ร้อยฟิม) ก็ยาก

ภาพที่ 2.124 ผ้าอัมปรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผ้าโฮล เป็นผ้าไหมมัดหมี่แบบหนึ่ง คล้ายหมี่คั่น คือวางลายเป็นแถบๆ รั้ว บางคนว่า คล้ายน้ำไหล บ้างก็ว่าคล้ายใบไม้ มีสองแบบ ครั้นโฮลสโร สำหรับผู้หญิง แล้วก็มีโฮลเปราะห์ สำหรับผู้ชาย มีลายเชิงผ้า เวลานุ่งโจงกระเบนจะเห็นลายตามขอบแต่เพียงนี้เราได้เห็นแต่โฮลสโร ทอสามตะกอ เนื้อแน่น ด้านหน้าด้านหลังสีเข้มอ่อนต่างกัน)

ภาพที่ 2.125 ผ้าโฮล

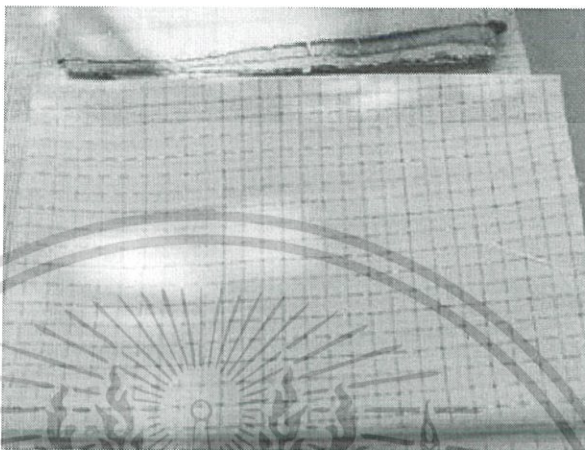
- ผ้าสะมอ หรือสระมอ เป็นผ้าลายตารางเล็กๆ สีเขียวอมเหลือง คล้ายสีไฟล ใช้ด้ายสีเหลือง เขียว ดำ เป็นผ้าสองตะกอธรรมดา สองหน้าเหมือนกัน

ภาพที่ 2.126 ผ้าสะมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผ้าสาकु ตำราบอกว่า คู่ แปลว่าสอง คงจะหมายถึง คู่ นั้นแหละ ก็เป็นผ้าคล้ายลายตาราง แต่เส้นตีคู่ สวยงามมาก แต่มีรายละเอียดในการ ร้อยด้าย อาจเทียบเคียงได้กับผ้าขาวม้า แต่ตารางเล็ก สองตะกรอ

ภาพที่ 2.127 ผ้าสาकु

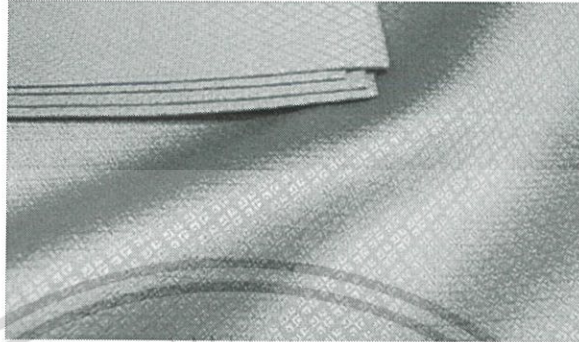
- ผ้าละเบิก เป็นผ้าลายตารางเหมือนกัน แต่เป็นตารางแบบสองชั้น เส้นตารางไม่ทับกัน เหมือนมีช่องสี่เหลี่ยมเป็นช่วงๆ ออกแบบได้ยอดเยี่ยมมาก นอกจากการสลักเส้นไหมที่สลักสีแล้ว ยังเป็นการทอแบบหลายตะกรอด้วย ดู เฝื่อนๆ จะเห็นสายตารางดูใกล้ๆ จะเห็นลายในเนื้อผ้า เพราะยก 6 ตะกรอ

ภาพที่ 2.128 ผ้าละเบิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผ้าชนิดเล็ก คำนี้แปลว่าผ้าสไบ เป็นผ้าลายลูกแก้ว หรือลายคล้ายๆ กัน สีนวลหรือสีเส้นไหมพอกแล้ว ทอแบบหลายตะกรอ ไม่มีด

ภาพที่ 2.129 ผ้าชนิดเล็ก (ผ้าลายลูกแก้ว)

- ผ้ากระเนียว (หรือ กะเนา) ไม่ได้เอามาให้ดู ก็คือผ้าไหมทางกระรอกนั่นเอง เส้นพุ่งให้ด้ายควบ ทำให้ดูเหลือบสีสวยงามมากนอกจากนี้ยังมีผ้าอีกสองสามชนิด ที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาวสุรินทร์ จำพวกโสร่ง ขาวม้า และผ้าอื่นๆ เป็นผ้าไหมทั้งหมด

ภาพที่ 2.130 ผ้ากระเนียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.4 จังหวัดมหาสารคาม

1) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาลัษราชภัฏมหาสารคาม

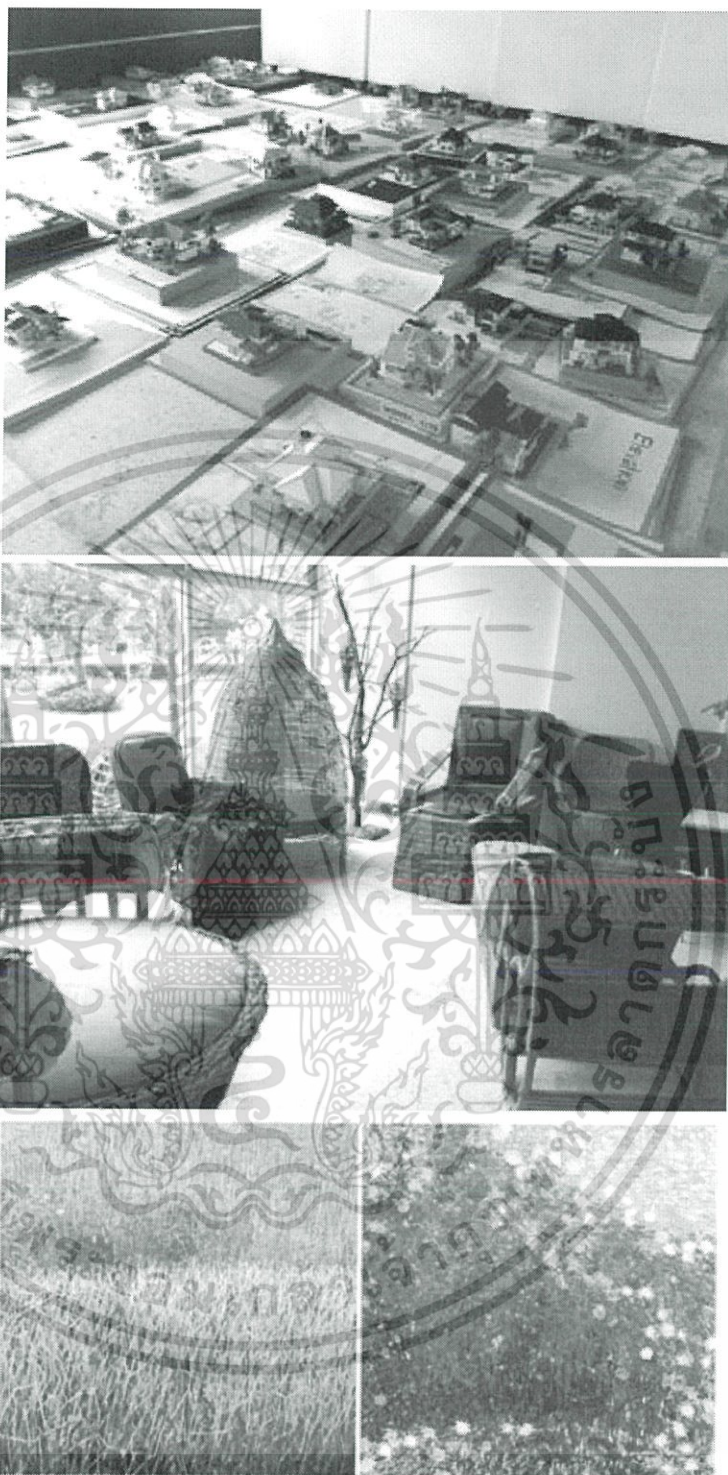
จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดแห่งการศึกษาของภาคอีสาน ผู้วิจัยจึงได้เข้าพบอาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และตัวแทนอาจารย์จากมหาลัษราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอข้อมูล คำแนะนำเกี่ยวกับกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มนักออกแบบ จากนั้นแนะนำข้อมูล โครงจับคู่ธุรกิจ โดยทางอาจารย์มีข้อมูลและคำแนะนำ ดังนี้

- ผู้ประกอบการทอผ้าส่วนใหญ่ที่มีคุณภาพได้รับรางวัลการันตีมากมาย แต่ไม่สามารถหาตลาดที่จะจำหน่ายได้
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เคยทำกิจกรรมในลักษณะการจับคู่ผู้ประกอบการและนักออกแบบ กับบริษัท I-Design แต่กระบวนการจบลงที่การมีผลิตภัณฑ์ใหม่ร่วมกัน ไม่ได้ต่อยอดด้านธุรกิจต่อไป
- คนอีสาน มีลักษณะนิสัยทำงานรวดเร็ว ละเอียดอ่อนกับงานที่อยู่ตรงหน้า แต่การจะทำงานออกแบบมักชอบให้บอกว่าจะให้ทำอะไร ในจุดเริ่มต้น
- อาจารย์ที่คณะมีความสนใจในโครงการของเรา และจะช่วยหากกลุ่มผู้ประกอบการ นักออกแบบและนักศึกษา

ภาพที่ 2.131 ทีมอาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาลัษราชภัฏมหาสารคาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.132 ผลงานนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

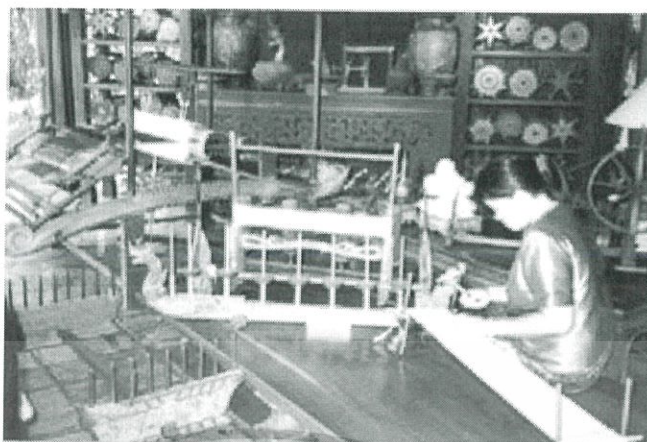
2.2.3.5 จังหวัดอุบลราชธานี

1) บ้านคำปุน

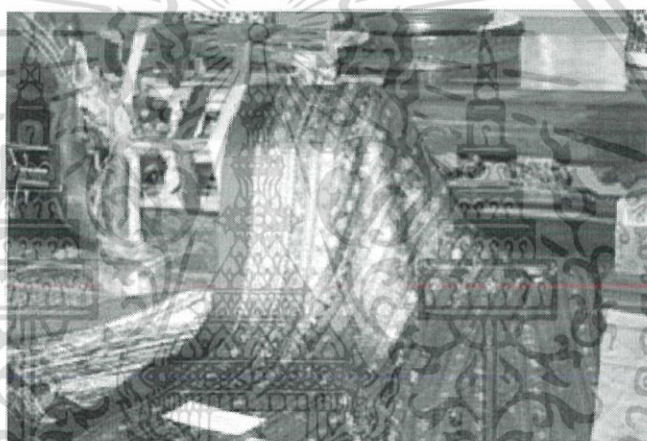
ตั้งอยู่เลขที่ 331 ถนนศรีสะเกษ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกลุ่มอาคารไม้ ในแบบสถาปัตยกรรมอีสานถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมผ้าไหมทอมือที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ปัจจุบันบ้านคำปุนมีช่างทอผ้ามากกว่า 30คน ผลิตผ้าไหมตามขั้นตอนแบบดั้งเดิมใช้เครื่องมือเครื่องไม้แบบโบราณโดยไม่ใช้เครื่องจักรทุนแรงอื่นใด เช่น การเตรียมเส้นใยก็ใช้วิธีการตีเกลียวจากการปั่นมือด้วยผ้าทอมือที่มีชื่อเสียงของบ้านคำปุนคือผ้าไหมมัดหมี่ทอผสมเทคนิคจก ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตเดียวในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการประดิษฐ์คิดค้นผ้าไหมแบบต่างๆ เช่น ผ้าไหมมัดหมี่ทอสอดเสริมเส้นพุ่งด้วยลูกปัดแก้วหรือหินต่างๆ และเม็ดเงิน รวมทั้งผ้าทอยกทองแบบอุบลฯ นอกจากนี้บ้านคำปุนยังเป็นผู้นำในการคิดค้น "ผ้ากาบบัว" คือเป็นผ้าเอกลักษณ์ ประจำจังหวัดอุบลฯ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมส่งเสริมให้ใช้อย่างแพร่หลาย

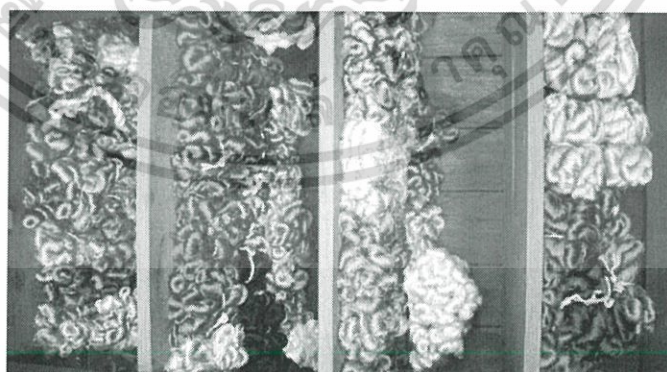
ภาพที่ 2.133 บ้านคำปุน

ภาพที่ 2.134 อุปกรณ์โบราณที่ใช้ในการทอผ้าที่บ้านคำบุนได้เก็บสะสมไว้

ภาพที่ 2.135 ผ้าทอจากบ้านคำบุนจังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 2.136 เส้นไหมที่ย้อมสีแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

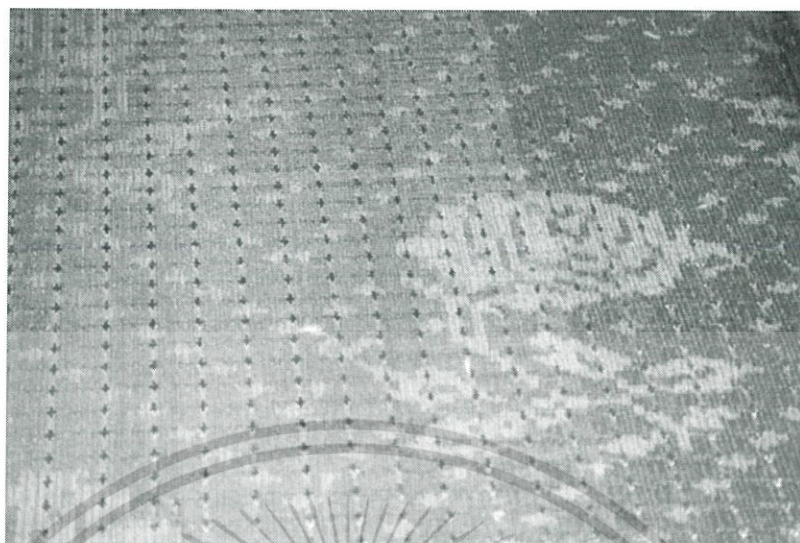

ภาพที่ 2.137 ผ้าทอจากบ้านคำปุ่นจังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 2.138 ผ้าทอจากบ้านคำปุ่นจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.139 ผ้าทอลายกาบบัวยกดอกกุหลาบจากบ้านคำปุ่น

ภาพที่ 2.140 อุปกรณ์โบราณที่ใช้ในการทอผ้าที่บ้านคำปุ่นได้เก็บสะสมไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสำรวจกลุ่มผ้าในจังหวัดอุบลราชธานี

1) ชุดลำลองผ้าไหม / กลุ่มอาชีพศิลปประดิษฐ์

244 หมู่ 15 บ้านนาคำ ซอยวทันยา ถนนแม่ชี ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

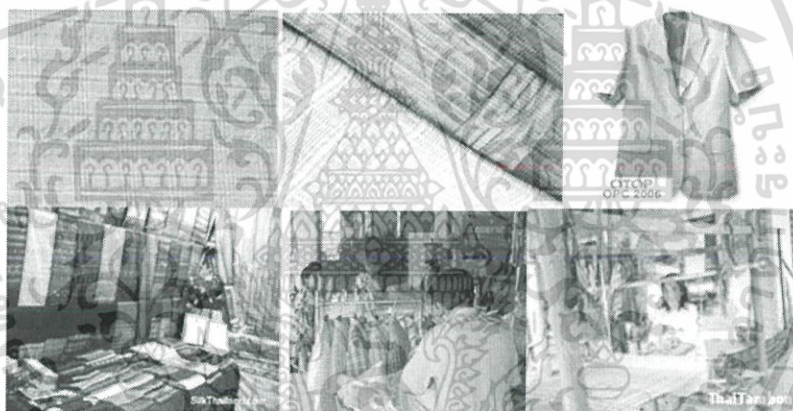
ติดต่อ : นายเกษม สานนท์ โทร : 045 317380

2) ผ้ากาบบัว / กลุ่มสตรีทอผ้า กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคำขวาง

เอกลักษณ์ผ้ากาบบัวของบ้านคำขวางคือ ใช้ดินเกลียว ไส้มัด ทอด้วยมือ ใช้ที่
พื้นบ้านทอด้วยความปราณีต

138 หมู่ 5 บ้านคำขวาง ต.คำขวาง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190

ติดต่อ : คุณบุญเยี่ยม ดวงดี โทร : 08-1282-4848, 0-4528-8303

ภาพที่ 2.141 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีทอผ้าบ้านคำขวาง

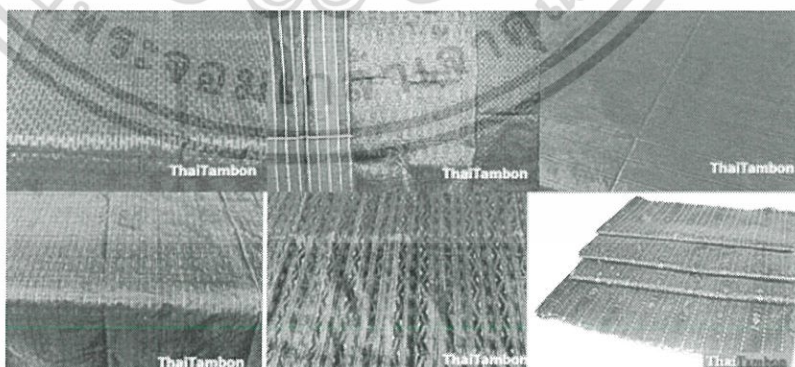
- 3) ผ้าไหมพื้นเรียบ / กลุ่มอาชีพทอผ้าปะอาว เลขที่ 119 หมู่ 3 ตำบลปะอาว
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 ติดต่อ : คุณสมบูรณ์ ทองล้วน
โทร : 087 960 9605 จุดเด่น: สีสนสวยงามเนื้อผ้าเรียบ ราคา: เมตรละ
250-350 บาท

ภาพที่ 2.142 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพทอผ้าปะอาว

- 4) ผ้าไหมกาบบัวสร้างสรรค์ / กลุ่มทอผ้าไหมบ้านลาดสมมติ

121 หมู่ 3 บ้านลาดสมมติ ตำบลกุดศุกร อำเภอตระการพืชผล จังหวัด
อุบลราชธานี 34130 ติดต่อ : นางทองมี สุยะลา
โทร : 0 4523 7078 , 0 4523 7061 , 0 4523 7203

ราคาขายปลีก 400-500 บาท ถ้ามีจกด้วยประมาณ 2000 บาท ผ้าไหมทอมือ
ผลิตภัณฑ์ผ้ากาบบัว มีรูปแบบเป็นผ้าขึ้นทอด้วยความประณีต สวยงาม เนื้อผ้าดี

ภาพที่ 2.143 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านลาดสมมติ

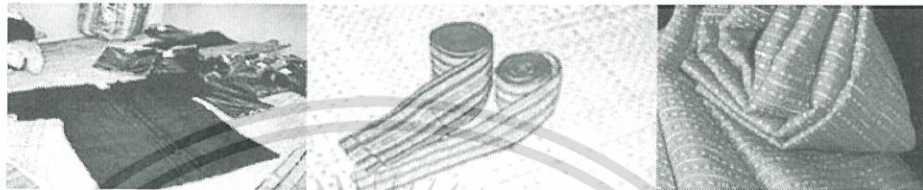
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ผ้าทอมือ /กลุ่มสตรีทอผ้าพื้นเมือง

17 บ้านบูรพา หมู่ 9 ตำบลสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี 34360

ติดต่อ : คุณรัตนา ขาบุญเรือง โทร : 045 303096, 086 259 4441

ราคา 350-400 บาท 1,500 เมตร/เดือน สมาชิก 60 คน

ภาพที่ 2.144 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีทอผ้าพื้นเมือง

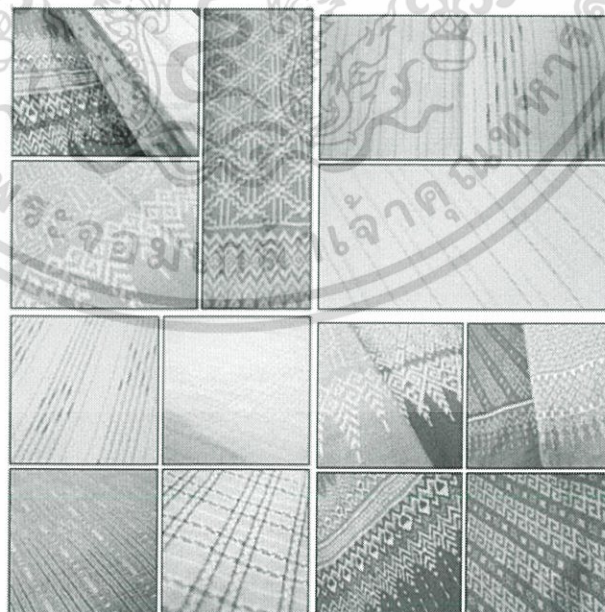
6) รวมกลุ่มอาชีพสตรีสหกรณ์บริการ ตำบลปะอ่าว โดยมีนางวิเชียร วิริยะ

ศาสตร์ เป็นประธานกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของกลุ่มที่โด่งดังไปทั่วประเทศ

จะเป็นผ้ากาบบัว บ้านปะอ่าว หมู่ 5 เลขที่ 114 จังหวัดอุบลราชธานี

232 หมู่ 3 ต.ปะอ่าว อ.เมือง

โทรศัพท์ : 0819991824

ภาพที่ 2.145 ผลิตภัณฑ์ของรวมกลุ่มอาชีพสตรีสหกรณ์บริการ

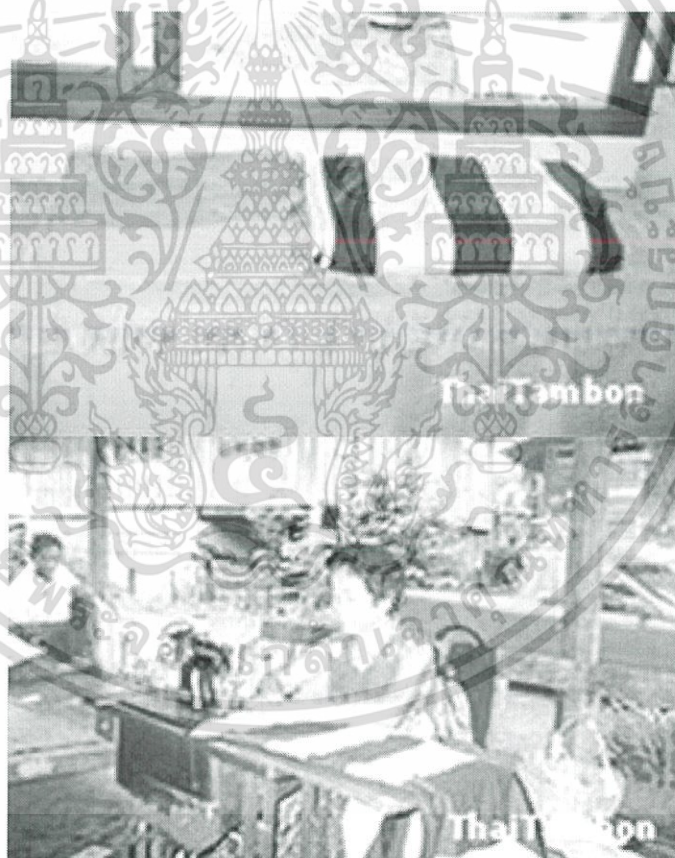
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) กลุ่มเย็บผ้าห่มจากเศษผ้า

นาง อรพิน พรหมดาว 08 5771 6988 1 ดอนโพธิ์ หมู่ 1 ต.วาริน อ.ศรีเมืองใหม่ จ.อุบลราชธานี 34250 แม่บ้าน 50 คน เป็นผ้าห่มทำจากผ้าขนวมโดยจะมีความกว้างประมาณ 1 เมตร ยาว ใช้ผ้าขนวม หรือเศษผ้า นำผ้าขนวม หรือเศษผ้า มาตัดให้เป็นชิ้นพอประมาณแยกตามสีส้น แล้วเย็บให้เป็นผืนกว้างยาวตามขนาดพอเหมาะ

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ

1. ยิงขาดวัสดุอุปกรณ์
2. ขาดตลาดส่งของ

ภาพที่ 2.146 กลุ่มเย็บผ้าห่มจากเศษผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) กลุ่มตัดเย็บกระเป๋า หมู่ 2 , กลุ่มเตาประหยัด หมู่ 4

มีการแบ่งการทำงานภายในกลุ่มโดยแยก 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่ 1 ฝ่ายผลิตวัตถุดิบ เช่น ผ้าทอ, ผ้ากอบัว ฝ่ายที่ 2 ฝ่ายตัดเย็บประกอบ ผลิตกระเป๋าถือขนาดเล็ก , ใหญ่ – กระเป๋าเอกสาร

ติดต่อ : นายชาญกิจ เสาวณีย์วาทกุล, นายประสิทธิ์ โทบุตร (ม.4)

โทร :01-474784 / 045-246746

ปัญหาที่พบและสิ่งที่ชุมชนต้องการ สมาชิก 15 คน

1. กลุ่มต้องการเงินทุนเพิ่ม
2. กลุ่มขาดอุปกรณ์ เช่น จักรกระบอก
3. ความรู้เรื่องสี และลวดลายผ้า

ภาพที่ 2.147 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัดเย็บกระเป๋า หมู่ 2 และกลุ่มเตาประหยัด หมู่ 4 (ภาพบน) ชาวบ้านที่ทำงานในกลุ่ม (ภาพล่าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.6 จังหวัดนครราชสีมา

1) ผ้าไหมปักธงชัย

อ. ปักธงชัย เป็นอำเภอที่เดิมนิยมผลิตผ้าไหมหางกระรอก แต่ในปัจจุบัน จะนิยมผ้าพื้นมากกว่า เพราะนำไปใช้ได้ง่าย

มีเอกลักษณ์โดยเฉพาะผ้าสีพื้น มีความมันเงาเป็นประกาย ลายเอกลักษณ์ลายมัดหมี่ และลายลูกแก้ว เป็นงานทอมือละเอียด ปราณีต ย้อมสีธรรมชาติ เนื้อผ้าแน่น ผ้าที่นิยม ผ้าพื้น 2 ตะกอ ผ้าหมี่ ผ้าหางกระรอก ผ้าโสร่ง ผ้าขาวม้า ผ้าเหยียบ ทอด้วยกี่กระตุก มีการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ พิมพ์ลาย ประดิษฐ์ของชำร่วย

ภาพที่ 2.148 ผ้าไหมปักธงชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) บ้านหล่งประดู่ ห้วยแถลง

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลหล่งประดู่ ริมทางหลวงหมายเลข 2163

มีการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทอผ้า ในลักษณะครบวงจร ชมกระบวนการฟอก ย้อมสี จากธรรมชาติและสีเคมี รวมทั้งการสาวไหม การทอผ้าลวดลายโบราณ และสมัยใหม่ สอบถามรายละเอียดได้ที่โทร. คุณบุษบา ประเหล็ง 089 582 6025

มีการสาธิตกระบวนการฟอกย้อม เอกลักษณะผ้าทอลวดลายโบราณ ผ้าลายสก๊อต ลายมัดหมี่ หางกระรอก พัฒนาสีย้อมจากธรรมชาติให้เกิดความหลากหลาย จากวัตถุดิบหลายชนิด เช่น ดอกอัญชัน แก่นต้นขนุน เปลือกต้นคูณ ใบต้นสลอด ครั่ง เกิดเป็นสีส้มไม่แพ้สีย้อมจากเคมี

ภาพที่ 2.149 ผลิตภัณฑ์ของบ้านหล่งประดู่ ห้วยแถลง

ภาพที่ 2.150 ช่างทอผ้าของบ้านหล่งประดู่ ห้วยแถลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.151 ชาวบ้านสาธิตการฟอกย้อม

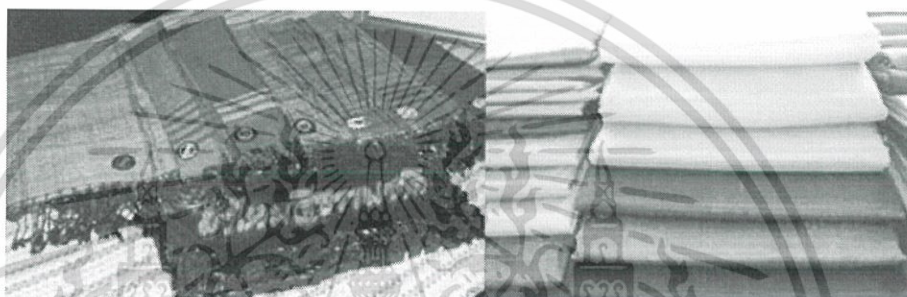

ภาพที่ 2.152 ผ้าไหมของบ้านหล่งประดู่ ห้วยแถลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) บริษัทเมืองย่าซิลเค่น(ประเทศไทย) จำกัด

ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติแล้วนำไปหมักโคลนใช้วัตถุดิบที่อยู่ในบริเวณบ้านหรือท้องถิ่นของตนเองหรือสั่งมาจากจังหวัดอื่นข้างเคียง โดยใช้เส้นไหม(ไหมไทยบ้าน) ในพื้นที่ของตนเองภายในจังหวัดนครราชสีมา ลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งคือจะทอพื้น 2 เส้น เป็นส่วนใหญ่ใช้แรงงานในชุมชนใช้ภูมิปัญญาในการถักทอ ใช้ความประณีตและจินตนาการ

ภาพที่ 2.153 ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติแล้วหมักโคลน

2.2.3.7 จังหวัด อุดรธานี

1) มุลินธิรัชย์ไทย

กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านนาบัว ต.สุขเส้า อ.เพ็ญ จ.อุดรธานี

ติดต่อ แม่เสมอ พรหมวงษา กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านนาบัว จ.อุดรธานี

โทร. 085-010-3292

ภาพที่ 2.154 กลุ่มผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านนาบัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสน่ห์อย่างหนึ่งในการทอผ้าของชาวบ้านคือมักเกิดการทดลองสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ทั้งลายทั้งสี ยังมีบรรยากาศของการส่งเสริมโอทอปจากภาครัฐ รวมถึงเมื่อได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิรักประเทศไทยมาช่วยพัฒนา สีเส้นและการออกแบบ ลวดลาย ผ้าย้อมครามแบบดั้งเดิมที่เคยมีเพียงสองโทนสี ขาว-น้ำเงินเข้ม จึงเริ่มมีสีเส้นอื่นๆ เข้ามาผสมผสาน ทั้งลายท้องถิ่นดั้งเดิมและประยุกต์จากสิ่งรอบตัว ย้อนกลับไปในช่วงโอทอปกำลังบูม 2-3 ปีก่อน มีงานแฟร์ให้วังขายเดือนละหลายครั้ง บรรดาแม่ๆ จะตั้งใจทอผ้าฝ้ายสวยสุดฝีมือเพื่อนำออกไปขายนอกจากสมาชิก 15 คนที่มาทำงานที่กลุ่ม ยังมีเครือข่ายอีก 40-50 ครัวเรือนกระจายออกไป แม่เสมอส่งเสริมให้สมาชิกปลูกครามซึ่งขึ้นงามในฤดูฝน รับผิดชอบใช้ในการย้อมอีกด้วย ขั้นตอนการออกแบบ มีดลาย และย้อมสีครามจะทำให้เสร็จสิ้นที่บ้านแม่เสมอ ต่อจากนั้นเครือข่ายจะมารับไปทอ นอกจากออกงานแสดงสินค้าสารพัด ตลาดนาข้าว ซึ่งเป็นแหล่งผ้าทอมือเมืองอุดรฯ ยังรับผ้าไปตัดเย็บ ออกแบบเป็นเสื้อสำเร็จรูป

มูลนิธิรักไทย สำนักงานกรุงเทพฯ

185 ถนนประดิพัทธ์ ซอยประดิพัทธ์ 6 สามเสนใน พญาไท

กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 02-265-6888 โทรสาร : 02-271-4467

Email : info@raksthai.org Website : www.raksthai.org

2.2.3.8 จังหวัดชัยภูมิ

1) ระเบียบผ้าฝ้ายไทย กลุ่มสตรีทอผ้าลายขิดบ้านโนนเสลา จังหวัดชัยภูมิ

ประธานกลุ่ม คุณระเบียบ เข็มภูเขียว

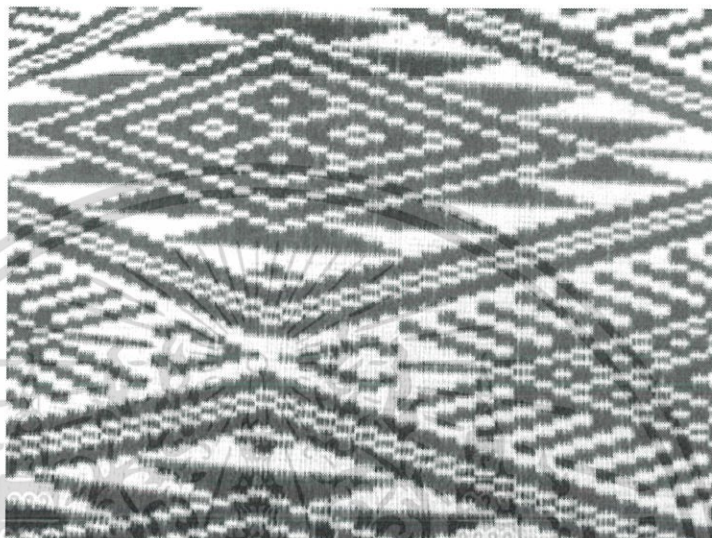
ที่อยู่ 255 หมู่ 10 บ้านโนนทัน ต.หนองตุม อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ 36110

โทร. 081-073-1989 ,044-128-603

กลุ่มสตรีทอผ้าลายขิดบ้านโนนเสลา เป็นกลุ่มผู้ผลิตฝ้ายครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอน การย้อม การมัดหมี่ การทอ การตัดเย็บ และการแปรรูปที่มีลูกชายของคุณระเบียบเป็นผู้ดูแล โดยกลุ่มจะจัดสรรการทำงานในแต่ละส่วนโดยแบ่งแยกตามความชำนาญของคนในกลุ่ม ผู้ที่รับงานทอหรือตัดเย็บจะรับงานไปทำที่บ้าน เมื่องานสำเร็จจะนำมารวมกันเพื่อขายที่ร้านโดยมีคุณระเบียบเป็นผู้ดูแล ลวดลายของกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นลายดั้งเดิม หรือดัดแปลงมาจากลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ดั้งเดิมทางกลุ่มได้รับความช่วยเหลือจาก กลุ่มพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ
เข้ามาสอนย้อมสีเคมี และกลุ่มพัฒนาประจำอำเภอจะช่วยพาไปออกบูทตาม
งานแสดงสินค้าต่างๆ

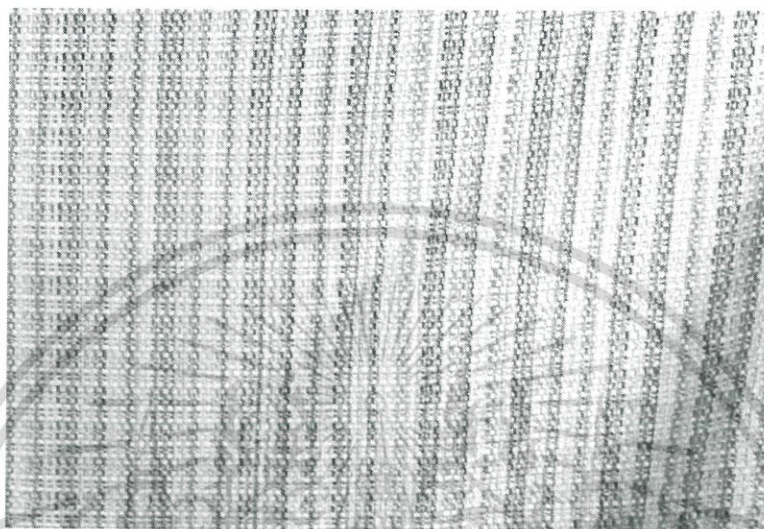

ภาพที่ 2.155 ผ้าลายขิด ผ้าฝ้าย ผืนละ 200 บาท

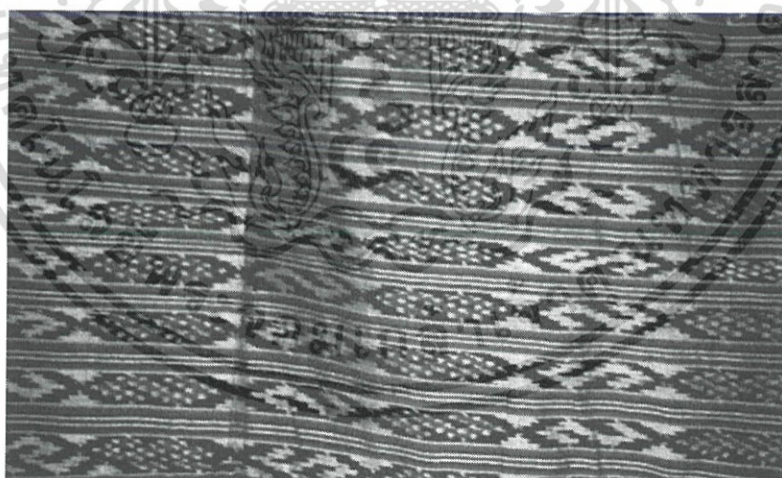

ภาพที่ 2.156 คุณระเบียบและผ้าฝ้ายมัดหมี่ตีนแดง ผืนละ 250 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.157 ผ้าฝ้ายลูกฟูก 450 บาท

ภาพที่ 2.158 ผ้าฝ้ายมัดหมี่ลายชั้น 250 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

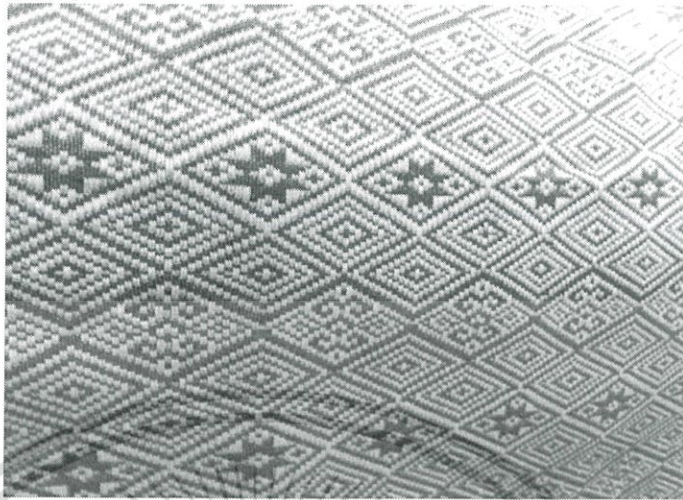

ภาพที่ 2.159 ผ้าลายบายศรี

ภาพที่ 2.160 ผ้าตัดชุดสตรี 600 บาท ลายนาคเป่าแคน ผ้าผืนนี้ได้รับรางวัล 5 ดาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.161 ผ้าลายขอตาว 700 บาท

ภาพที่ 2.162 ผ้าม่านสำเร็จรูปผืนละ 300 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.163 ผ้าขาวม้าฝ้าย

ภาพที่ 2.164 เสื้อสตรีมัดย้อม และเสื้อสตรีผ้ามัดหมี่ ราคา 700 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

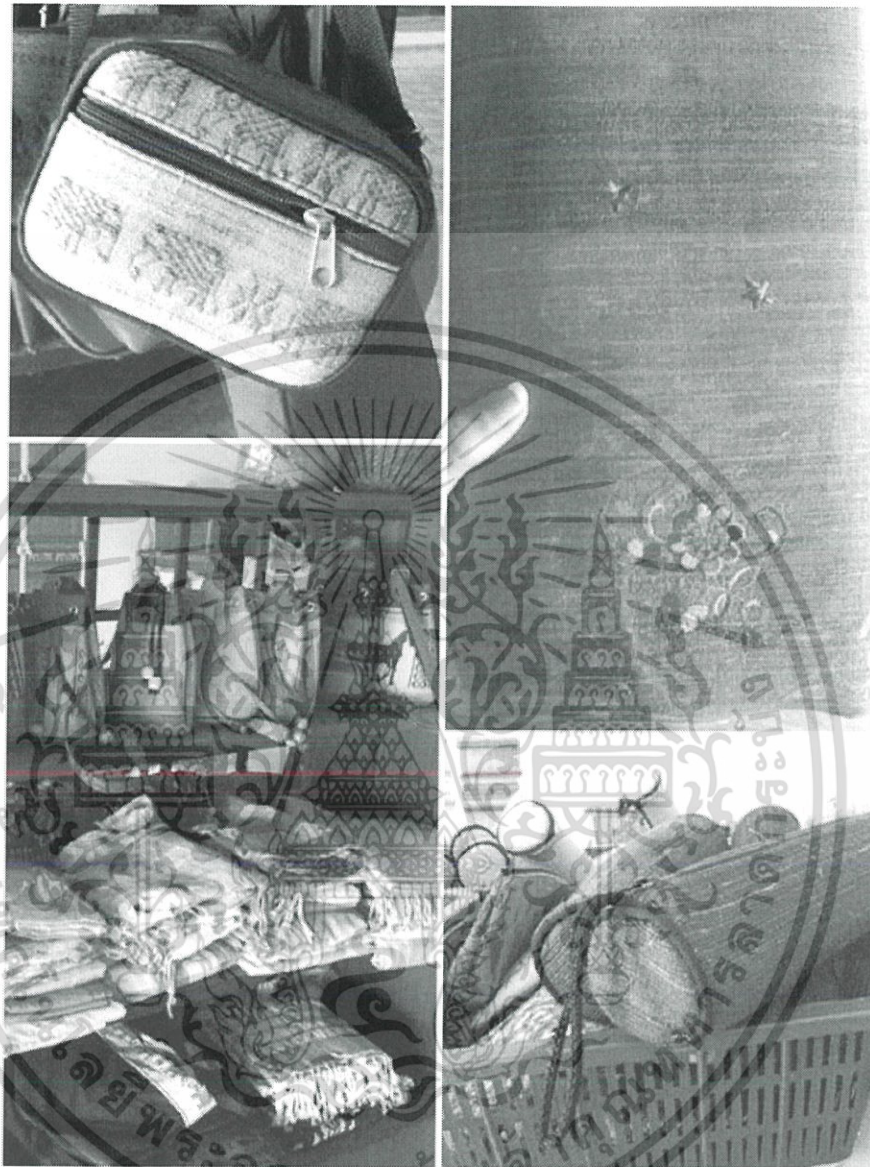

ภาพที่ 2.165 ผลิตภัณฑ์แปรรูปกระโปรงสตรี และชุดสตรีจากผ้าเก่า

ภาพที่ 2.166 กระเป๋าแปรรูป และผ้าไหมลายขิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

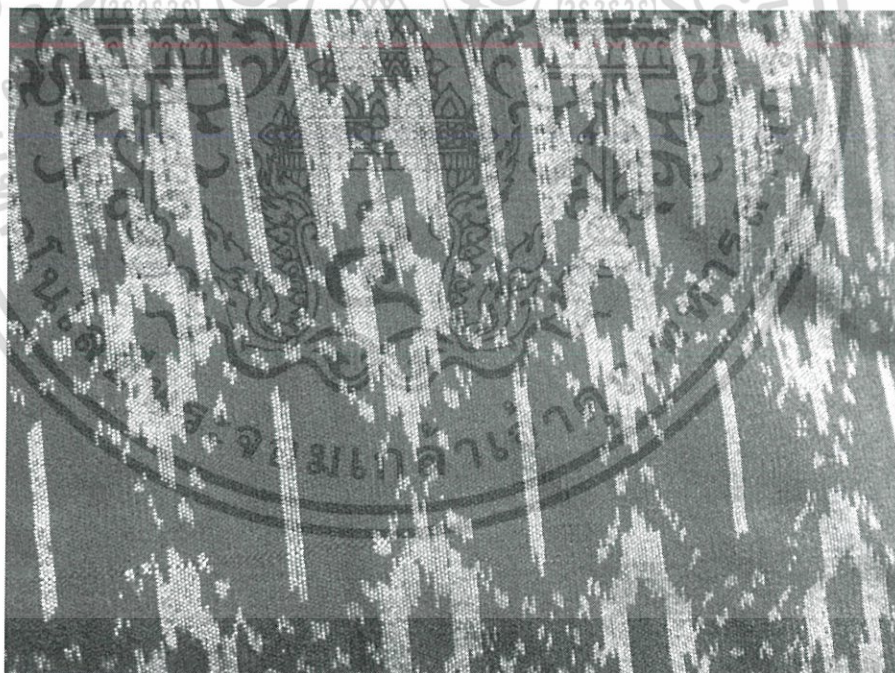

ภาพที่ 2.167 ที่ใส่ดินสอ ไบละ 40 บาท กระเป๋าหิ้วลายช้าง ไบละ 70 บาท
และผ้าไหมปักลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.168 ผ้าสายขิตโบราณ

ภาพที่ 2.169 ผ้าฝ้ายมัดหมี่ 500 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

ประธานกลุ่ม คุณอนัญญา เค้าโนนก่อ

ที่อยู่ 75 หมู่ 13 ถนนศุภวงศ์รำลึก ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

36210 โทร. 044-872-037,081-725-7727

กลุ่มย้อมสีธรรมชาติบ้านหนองบัวแดง เป็นกลุ่มผู้ผลิตผืนผ้าที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติเป็นส่วนประกอบหลัก สมาชิกในกลุ่มทำงานโดยแบ่งตามความถนัดของตนเอง ประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ เช่น เก็บวัตถุดิบ การย้อม การมัดหมี่ การทอ การตัดเย็บ การถัก และขั้นตอนการเก็บความเรียบร้อย(Finishing) ผลิตภัณฑ์แปรรูปของทางกลุ่ม เช่น ผ้าเช็ดตัว ผ้าพันคอ เสื้อเชิ้ตชาย(สำหรับกลุ่มลูกค้าผู้ชายที่ชื่นชอบในลายผ้า ผลิตออกมาจำนวนไม่มาก)

ภาพที่ 2.170 ชาวบ้านที่ร่วมกลุ่มย้อมสีธรรมชาติบ้านหนองบัวแดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

ความโดดเด่นของผืนผ้า คือ วัตถุประสงค์ที่ย้อมสีที่มาจากธรรมชาติ สีไม่ตก ผ้าไหมใช้เส้นไหมบ้านซึ่งมีความเงางาม เหนียวมากกว่าไหมผสม(ไหมญี่ปุ่น) สามารถซักเครื่องซักผ้าได้ ลักษณะลวดลายมีทั้งลายโบราณที่มีความปราณีต และมีการพัฒนาลวดลายใหม่จากผู้ทอแต่ละท่าน โดยมีคุณอู๊ดเป็นผู้ให้คำแนะนำการทำงานของกลุ่มจะเน้นการทำงานที่เข้ากับวิถีชีวิตของธรรมชาติและชาวบ้าน

กลุ่มลูกค้า เป็นกลุ่มลูกค้าประจำเป็นส่วนใหญ่ ทั้งกลุ่มคนไทยมีขึ้นชอบในความอ่อนนุ่ม และกลุ่มลูกค้าต่างชาติ ซึ่งขึ้นชอบลายมัดหมี่ที่มีลวดลายเล็ก ลายไม่ต้องชัดเจนมาก มีความทันสมัยนอกจากนั้นทางกลุ่มยังสามารถรับผืนผ้า หรือผลิตภัณฑ์จากกลุ่มลูกค้าภายนอก เข้ามาย้อมตามความต้องการได้

ภาพที่ 2.171 การย้อมสีไหมด้วยสีจากธรรมชาติ (ภาพบนซ้าย)
ไหมที่ผ่านการย้อมแล้ว (ภาพบนขวา) ไหมที่ย้อมสีธรรมชาติแล้ว (ภาพล่างซ้าย)
มัดไหมที่ยังไม่ได้ย้อมสี (ภาพล่างขวา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัตถุประสงค์จากธรรมชาติ

สีส้ม จาก เปลือกประตู สีเหลือง จาก ต้นมะหาด
 สีแดง จาก ครั่ง สีน้ำเงิน จาก ต้นคราม
 สีดำ จาก ต้นมะเกลือ สีเขียว จาก ต้นสบู่เลือด ใบดอกแก้ว และดอกหูกวาง

- เคล็ดลับการการย้อมสีธรรมชาติ

- 1) การย้อมสีตามวงจรฤดูของผลผลิตจากธรรมชาติ เช่น ในช่วงเดือนกรกฎาคม ต้นมะเกลือให้ผลผลิต ช่วงนี้จะเป็นช่วงที่เตรียมไหมสำหรับย้อมสีดำ เป็นต้น การผลิตฝ้ายจึงต้องวางแผนเป็นระบบตลอดทั้งปี
- 2) หากต้องการให้ฝ้าย้อมสีธรรมชาติมีสีที่สดใส ให้ย้อมโดยใช้กระทะสแตนเลส แต่หากต้องการทำสีเข้มทึบ ให้ใช้กระทะเหล็ก
- 3) นำผ้าที่ซักสะอาดแล้ว ยังหมาดอยู่เข้าช่องเย็นก่อนนำไปรีด
- 4) สีธรรมชาติเป็นสีที่สามารถย้อมซ้ำได้เรื่อยๆ ยิ่งย้อมซ้ำยิ่งได้สีเข้ม เช่น ดำเข้ม ย้อมมะเกลือถึง 12 ครั้ง

- ปัญหาในการผลิต

- 1) การย้อมสีธรรมชาติจำเป็นต้องรอผลผลิตตามฤดูกาล ทำให้ขั้นตอนการผลิตใช้เวลานานมาก
- 2) ไหมบ้านให้ผลผลิตน้อย
- 3) สมาชิกในกลุ่มจะไปทำนาในช่วงหน้าฝน ซึ่งทำให้ต้องเก็บเส้นไหมไว้จำนวนมากเพื่อรอการผลิต
- 4) ผ้าไหมบางส่วนต้องส่งไปรีด หรือขั้นตอนการเก็บความเรียบร้อย (Finishing) ที่จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปัญหาในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

- 1) ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติมีต้นทุนสูง
- 2) ชาวผู้เชี่ยวชาญในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทางกลุ่มเคยแปรรูปกระเป๋าหิ้วขนาดใหญ่ แต่เนื่องจากทางกลุ่มไม่มีนโยบายผลิตผลิตภัณฑ์ลักษณะเชิงอุตสาหกรรม เน้นผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างไม่ซ้ำใคร(สั่งตัดครั้งละประมาณ 10 ใบ) ต้นทุนในการตัดเย็บกระเป๋าจึงสูงมากและต้องจ้างคนภายนอกกลุ่มเป็นผู้แปรรูป
- 3) คนภายในกลุ่มยังไม่มีความสามารถในการแปรรูปที่เพียงพอ เช่นรูปแบบการตัดเย็บ การวางลวดลายผ้า

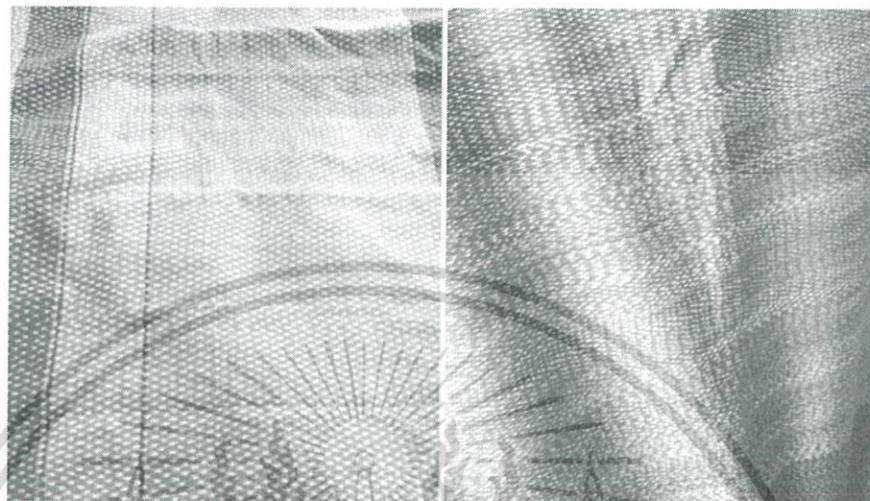

ภาพที่ 2.172 ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมประยุกต์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหนองบัวแดง

ภาพที่ 2.173 ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติลายข้าวหลามตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

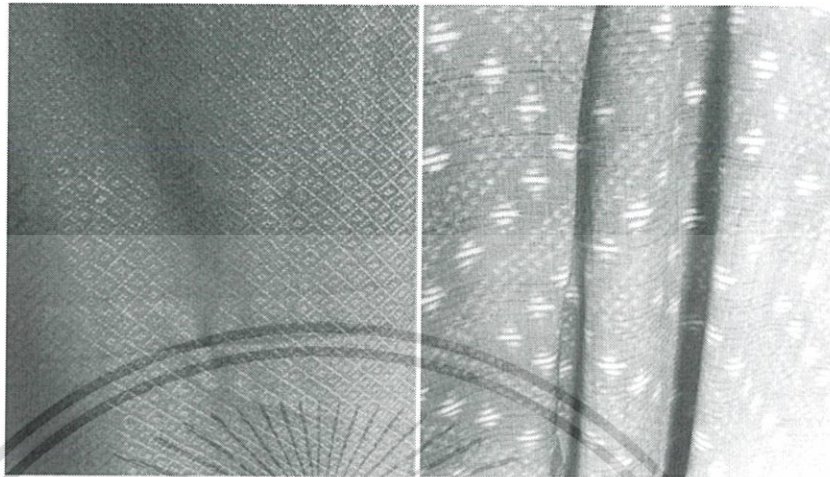

ภาพที่ 2.174 ลายไหมแดง 1,800 บาท ลายเด่นของกลุ่ม

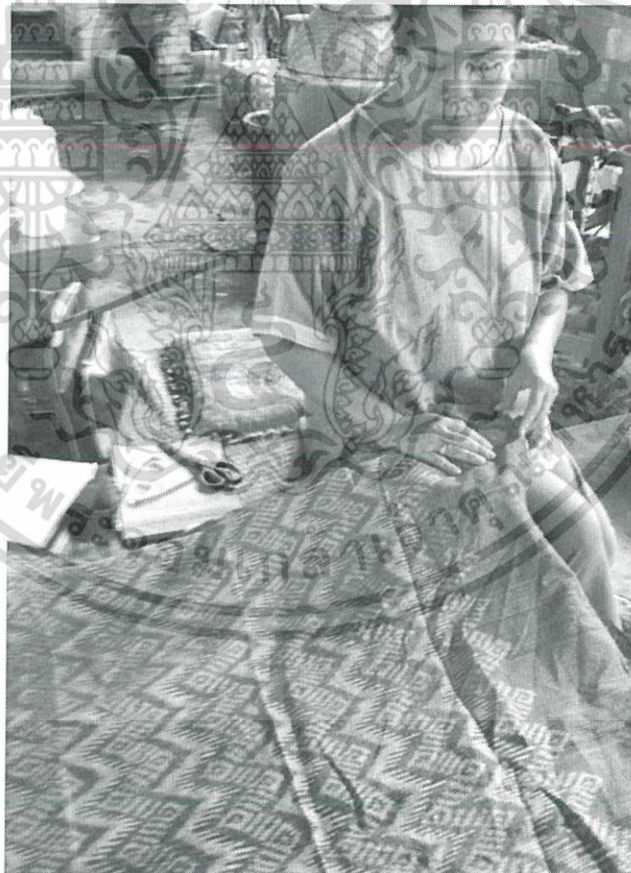

ภาพที่ 2.175 ไหมมัดหมี่ย้อนคราม ลายข้าวหลามตัด 25,000 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.176 ผ้าคลุมลายใหม่ ผืนละ 900 บาท ผ้าคลุมเหลี่ยมัดหมี่

ภาพที่ 2.177 ผ้าไหมมัดหมี่ย้อมครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.178 ฝ้ายปั่นมือฝืนละ 400 บาท สามารถนำไปบุเฟอร์นิเจอร์ได้

ภาพที่ 2.179 ผลิตภัณฑ์แปรรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ร้านนพกรไหมไทย

ประธานกลุ่ม คุณนพกร รูปชัยภูมิ

ที่อยู่ 761/1 หมู่ 1 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ 36170

โทร. 044-829-948 ,081-976-0707

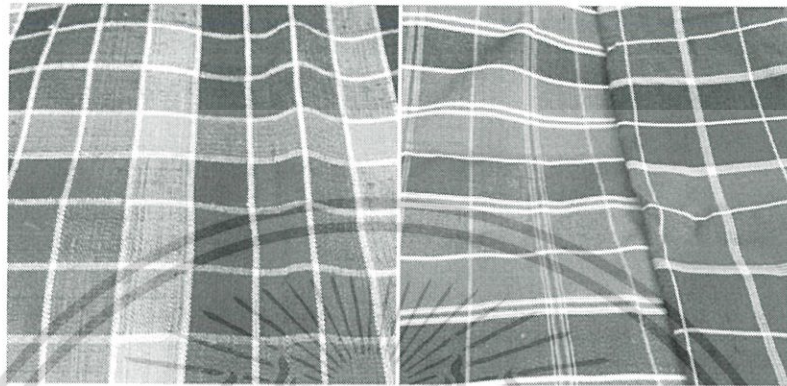
ร้านนพกรไหมไทยเป็นผู้ประกอบการผ้าไหมร้านใหญ่ในจังหวัดชัยภูมิ เปิดให้บริการมาแล้วกว่า 25 ปี ผลิตภัณฑ์ภายในร้านมีความหลากหลายทั้งผ้าไหมสีพื้น ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าขาวม้าไหม เสื้อบุรุษ เป็นต้น โดยมีคุณยายคำพลอย ยงชัย(คุณแม่ของคุณนพกร) เป็นผู้ออกแบบลวดลาย ควบคุมการย้อมสีทั้งหมด จากนั้นส่งต่อให้กับสมาชิกในกลุ่มดำเนินผลิตผืนผ้าในขั้นตอน การมัดหมี่ และการทอ

คุณยายคำพลอยมีความชำนาญในการออกแบบลวดลาย และมัดหมี่เป็นอย่างมาก เนื่องจากเริ่มทอผ้าตั้งแต่อายุ 12 ปี ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากพ่อแม่ พัฒนาฝึกฝนด้วยตนเอง ทำให้ผืนผ้ามีความสวยงามจนสามารถขายได้เป็นจำนวนมากจึงตัดสินใจเปิดเป็นร้านค้า มีสมาชิกร่วมผลิตผืนผ้าประมาณ 15 คน และเริ่มพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์

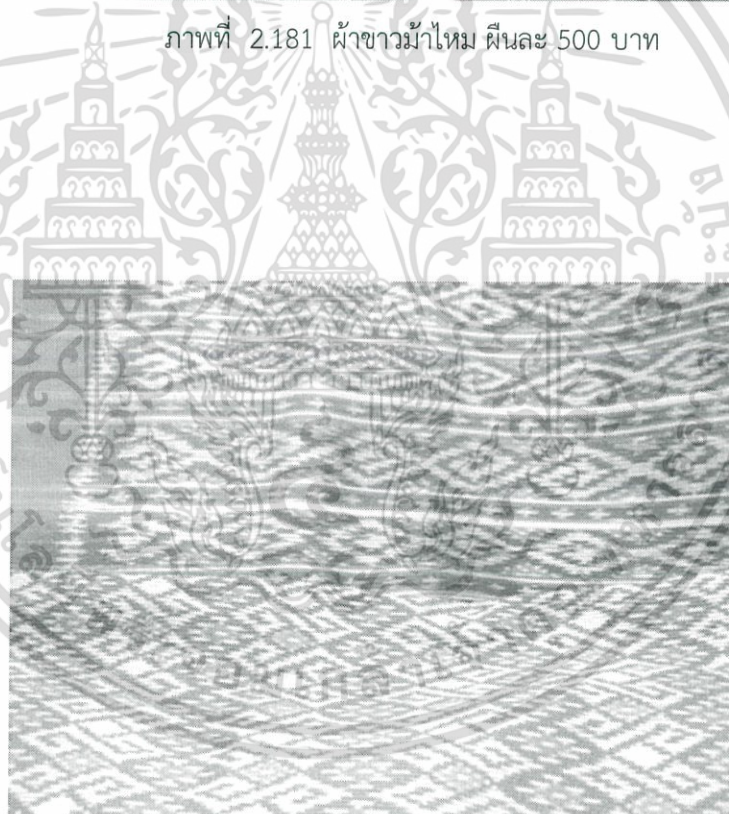

ภาพที่ 2.180 ผ้าไหมของร้านนพกรไหมไทย และคุณยายคำพลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

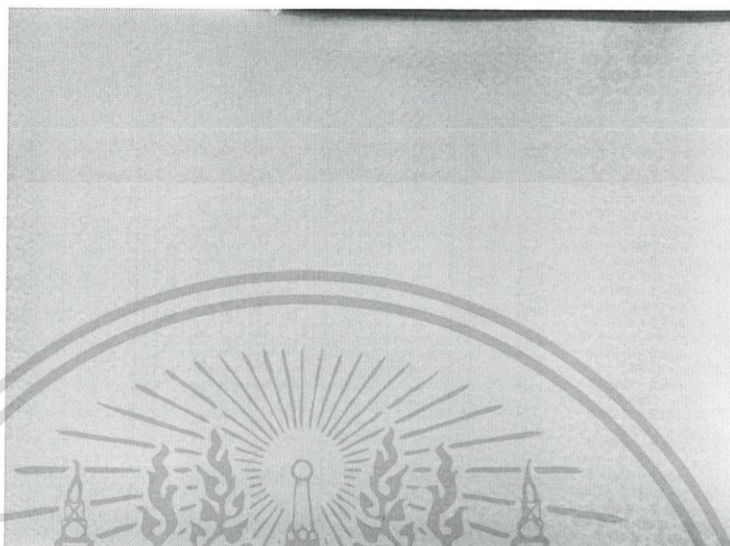

ภาพที่ 2.181 ผ้าขาวม้าไหม ผืนละ 500 บาท

ภาพที่ 2.182 ผ้าไหมลายxonารี่ ผืนละ 2,000 บาท (ขนาด 2 หลา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.183 โหมดเทียมไล่สี ผืนละ 650 บาท

ภาพที่ 2.184 ผ้าไหมมัดหมี่ของร้านนพกรไหมไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหนองบัวแดง

- ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามตั้งแต่ระดับเส้นใย สี และผืนผ้า
- ราคาของผลิตภัณฑ์สูงมากเนื่องจากผลิตภัณฑ์มีความปราณีต และจับกลุ่มลูกค้าระดับสูง ทำให้หากเรานำผืนผ้ามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ราคาจะสูงมากซึ่งไม่สามารถแข่งขันด้านราคาในตลาดทั่วไปได้
- มีศักยภาพ

ร้านนพรไหมไทย จังหวัดชัยภูมิ

- ผลิตภัณฑ์มีความสวยงามตั้งแต่ระดับเส้นใย สี ผืนผ้า โดยเฉพาะลวดลายที่มีการประยุกต์มาจากลวดลายโบราณ ผลิตภัณฑ์ดูมีคุณค่า มีราคา
- ด้านราคาสามารถแข่งขันได้ในตลาดทั่วไป
- เครื่องแต่งกายมีรูปแบบการตัดเย็บที่ดี แต่ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ยังต้องใช้การออกแบบเข้ามาช่วย
- มีศักยภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการสำรวจระเบียบผ้าฝ้ายไทย

และกลุ่มสตรีทอผ้าลายชิตบ้านโนนเสลา จังหวัดชัยภูมิ

- ผ้าส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย ซึ่งราคาถูก
- ต้องแก้ไขการออกแบบตั้งแต่ระดับ เส้นใย สี ผืนผ้า และรูปแบบการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย
- สามารถออกแบบลวดลายตนเองได้ในเชิงโครงสร้าง แต่ยังไม่พร้อมสำหรับการขายในกรุงเทพฯ หรือต่างประเทศ
- เชิงผลิตภัณฑ์ สามารถนำลวดลายมาพัฒนาเป็นปลอกหมอนได้ภายในร้านมีผลิตภัณฑ์เบาสำหรับนั่งที่มีแนวโน้มสามารถพัฒนาเป็นที่นอนตกแต่งบ้านที่สวยงาม
- กลุ่มมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
- มีศักยภาพ

ตารางที่ 2.3 สรุปผลการสำรวจระเบียบผ้าฝ้ายไทยและกลุ่มสตรีทอผ้าลายชิตบ้านโนนเสลาจังหวัดชัยภูมิ

กลุ่ม	เส้นใย	สี	ลวดลาย	finishing	ผืนผ้า	ออกแบบผลิตภัณฑ์	เครื่องแต่งกาย	การตลาดการขาย	ศักยภาพ
ระเบียบผ้าไทย			/						/
			โครงสร้าง						
หนองบัวแดง	/	/	/	/	/	/		/	/
นพกรไหมไทย	/	/	/	/	/		/	/	/

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การพัฒนาการออกแบบ

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ

จากการสำรวจภาคสนามทั้ง 8 จังหวัดคือ

- จังหวัดกาฬสินธุ์
- จังหวัดขอนแก่น
- จังหวัดสุรินทร์
- จังหวัดมหาสารคาม
- จังหวัดอุบลราชธานี
- จังหวัดนครราชสีมา
- จังหวัดอุดรธานี
- จังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์พบว่าลวดลายมัดหมี่ของทางภาคอีสานของไทย มีพื้นฐานการสร้างลายมาจากรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นฐานของการมัดหมี่ เป็นการมัดลำหมี่เป็นข้อเล็กๆ ขนาดสั้น เมื่อต้องการสร้างลวดลายใดใด ก็เพียงแต่มัดลำหมี่ที่เป็นข้อสั้นๆ นั้น ต่อกันออกไปตามลำดับจนได้ลวดลายที่ต้องการ โดยมีทิศทางการเคลื่อนซิกแซกไปมา โดยอยู่บนพื้นฐานของรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ลวดลายที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนเข้าด้วยกัน โดยอาจขยาย ย่อ และใช้ซ้ำ เพื่อสร้างความซับซ้อนหรือกระจายลายออกไปให้เต็มผืนผ้า

ภาพที่ 3.1 ตัวอย่างการเคลื่อนลายของมัดหมี่

ที่มีการเคลื่อนอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจากการเลือกหลายที่ทำการสำรวจภาคสนามมาทั้งหมด พบว่าลายขอกำและลายมัดหมี่สายฝนมีความเป็นหน่วย (unit) และสามารถต่อเป็นลายซ้ำ (repeat) ได้กระชับเหมาะแก่การนำมาผสมกับลวดลายภาพ (pictorial) มากที่สุด

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างผ้าทอที่มีลายขอกำเป็นส่วนประกอบ

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างผ้าทอลายมัดหมี่สายฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การออกแบบลายทอ

ในการออกแบบครั้งนี้ ลวดลายของเส้นยืนที่จะใช้ทอร่วมกับเส้นพุ่งไหมมัดหมี่มี 2 ลายโดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากดอกโบตั๋นซึ่งเป็นลายที่ศิลปินญี่ปุ่นได้พิมพ์ไว้บนกิโมโนที่เก่าแก่กว่าหนึ่งร้อยปี ดังภาพ

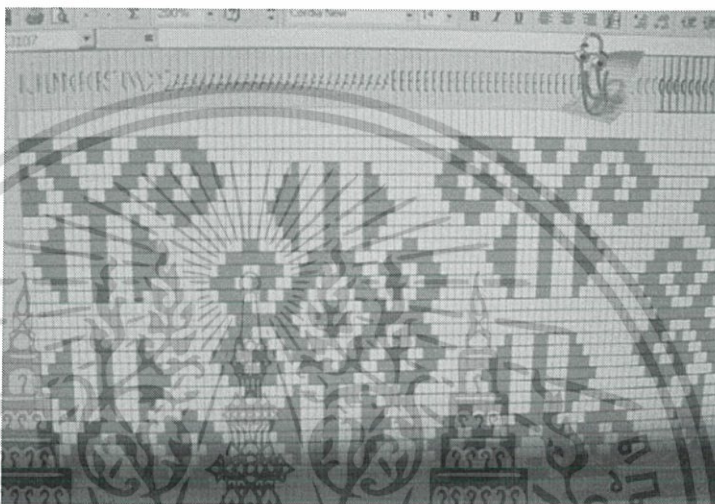

ภาพที่ 3.4 ลวดลายของดอกโบตั๋นบนเส้นยืนลายที่ 1 ที่ออกแบบเพื่อนำมาใช้ทอกับเส้นพุ่งไหมมัดหมี่

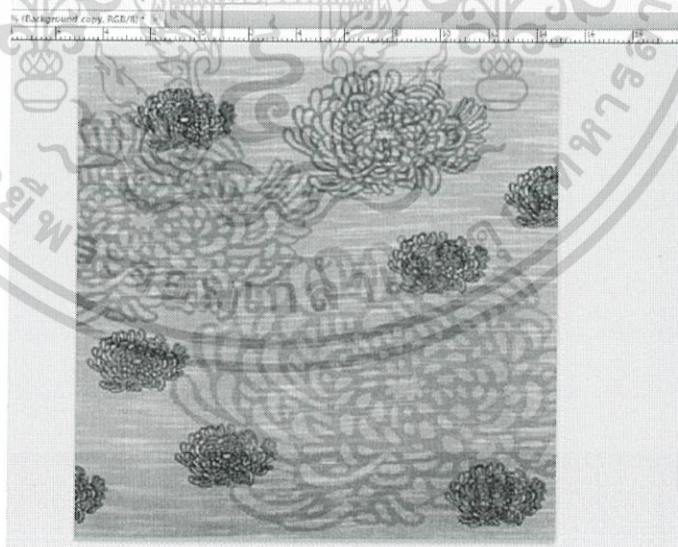
ภาพที่ 3.5 ลวดลายของดอกเบญจมาศบนเส้นยืนลายที่ 2 ที่ออกแบบเพื่อนำมาใช้ทอกับเส้นพุ่งไหมมัดหมี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้ลวดลายทั้งในส่วนofd้ายยืนและด้ายพุ่งแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำมาจำลองการทอ (simulation) ด้วยการผสมลายด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป (Adobe Phtoshop) ก่อนการทดลองทอจริง โดยทำการแยกลวดลายพิมพ์บนด้ายยืนเป็นหนึ่งชั้น (layer) และแยกลวดลายมัดหมี่ของกำของด้ายพุ่ง ออกเป็นอีกหนึ่งชั้น ทำการกำหนดเปอร์เซ็นต์ของทั้งสองชั้นให้เป็นที่ 50 เปอร์เซ็นต์

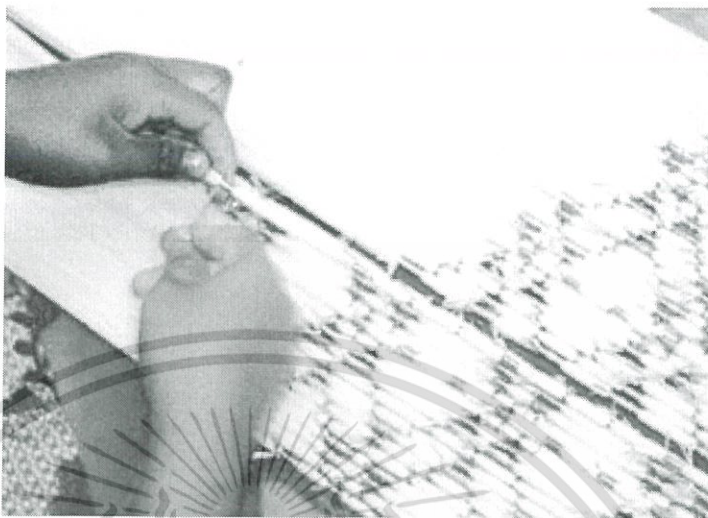

ภาพที่ 3.6 การเตรียมการออกแบบเส้นพุ่งมัดหมี่ลายขอกำ เพื่อใช้ทอกับเส้นยืนที่พิมพ์ด้วยระบบดิจิทัล

ภาพที่ 3.7 การเตรียมการออกแบบเส้นพุ่งมัดหมี่ลายสายฝน เพื่อใช้ทอกับเส้นยืนที่พิมพ์ด้วยระบบดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

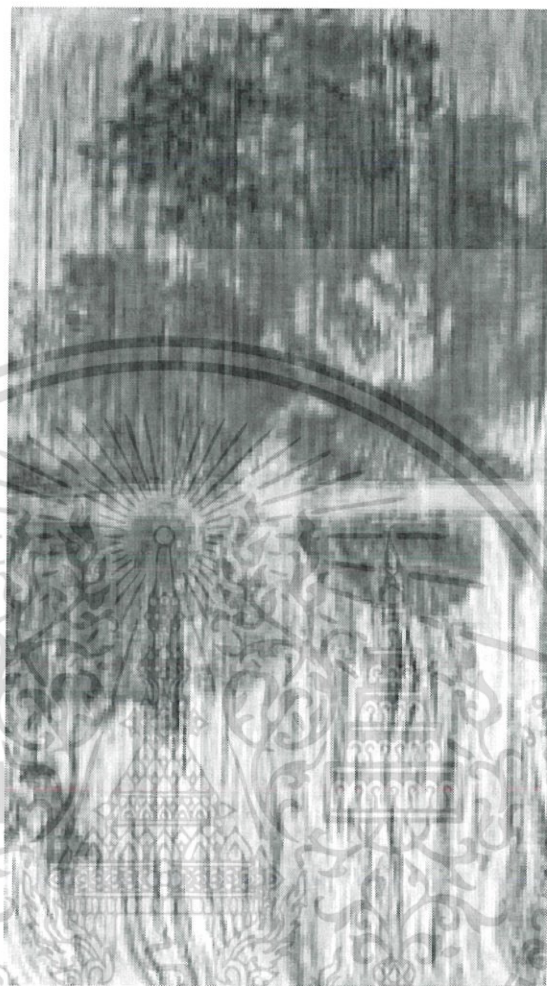
ภาพที่ 3.8 การมัดเส้นไหมมัดหมี่ เพื่อนำไปย้อมให้ได้ลวดลายตามที่ออกแบบ

ภาพที่ 3.9 เส้นพุ่งมัดหมี่ที่มัดสำเร็จแล้ว

จากลวดลายของเส้นยืนที่ได้ออกแบบไว้ นำมาพิมพ์ในระบบดิจิทัล
จะได้ลวดลายที่ต้องการพร้อมสำหรับนำไปทอเป็นผืนผ้าต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10 เส้นยีนใหม่ลวดลายที่ 1 ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิตอลแล้ว

เมื่อออกแบบลวดลายได้ลงตัวแล้วขั้นตอนต่อมาคือการพิมพ์ลายลงบนด้ายยีนด้วย ระบบดิจิตอล ด้ายยีนที่ผ่านการพิมพ์แล้วจะถูกนำมาทอด้วยเส้นพุ่งสีขาวล้วนขนาดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบขนาดของเส้นด้ายพุ่งที่จะทำให้ลายของเส้นยีนและเส้นพุ่งสมดุลกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.11 เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลและทอเส้นพุ่งไหมดิบคิปิโซสีขาวไม่มีลวดลาย

ภาพที่ 3.12 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลและทอเส้นพุ่งด้วยไหมควบ 2 สีขาว

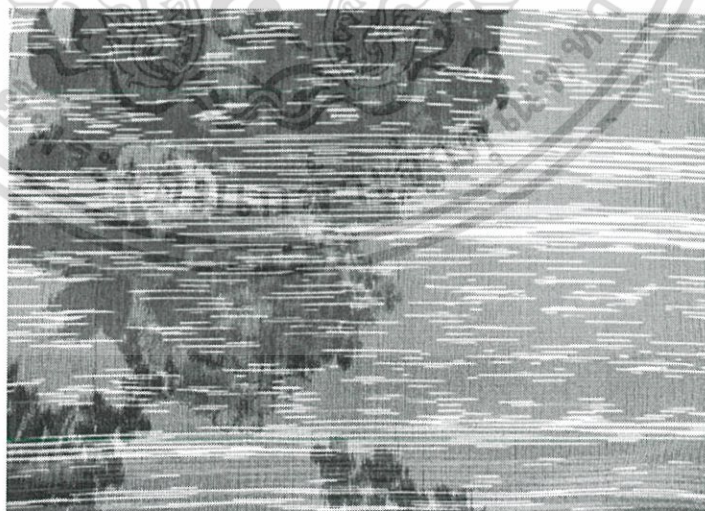
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.13 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1 ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัล
และทอเส้นพุ่งด้วยเปลือกไหมสีขาว

เส้นไหมควบ 2 สีขาวสามารถทำให้ลายของเส้นยืนเห็นได้ชัดที่สุด และผ้าที่น้ำหนักตัวได้ดี
ที่สุด จึงเลือกเส้นไหมควบ 2 เป็นเส้นพุ่งสำหรับการมัดหมี่ต่อไป

ขั้นตอนต่อมาเป็นการทดลองทอจริงโดยใช้มัดหมี่เส้นพุ่งลายขอกำและลายสายฝน

ภาพที่ 3.14 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1 ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัล
และทอเส้นพุ่งไหมมัดหมี่ลายสายฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.15 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลและทอเส้นพุ่งด้วยไหมมัดหมี่ลายสายฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

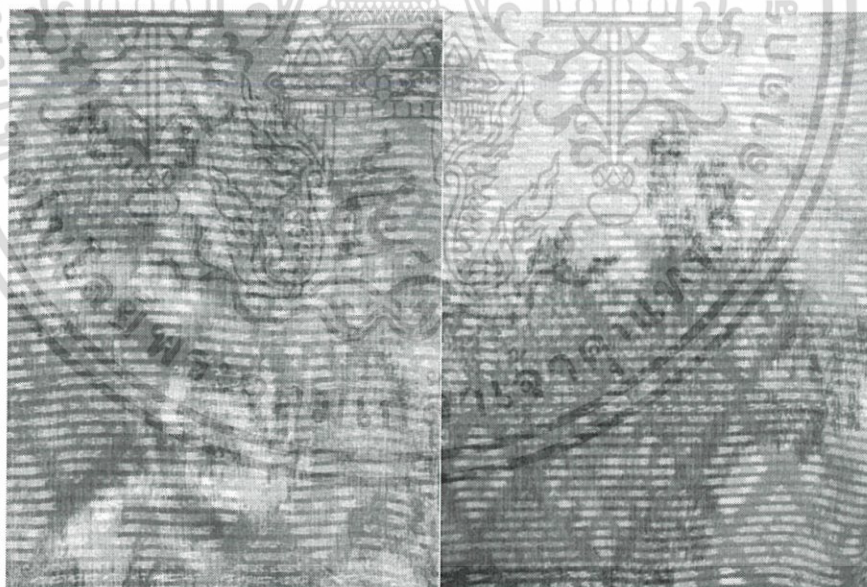

ภาพที่ 3.16 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1 ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลและทอเส้นพุ่งด้วยไหมมัดหมี่ลายขอกำ โดยการทดลองครั้งแรก (ส่วนล่างของภาพ) พบว่าลายขอกำที่มัดหมี่มา มีความแคบเกินไป ทำให้ลายแบนและเห็นไม่ชัด จึงแทรกด้วยพุ่งสีพื้นสีดำเข้าไประหว่างลายเพื่อให้ลายมีความกว้างขึ้น และเห็นเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.17 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนใหม่เส้นยืนใหม่ลวดลายที่ 1 ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัล
และทอเส้นพุ่งด้วยไหมมัดหมี่ลายขอกำทดสอบความกว้างและได้ลวดลายที่ลงตัวแล้ว

ภาพที่ 3.18 รายละเอียดของผ้าทอเส้นยืนใหม่ลวดลายที่ 1
ทอร่วมกับเส้นพุ่งไหมมัดหมี่ลายขอกำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

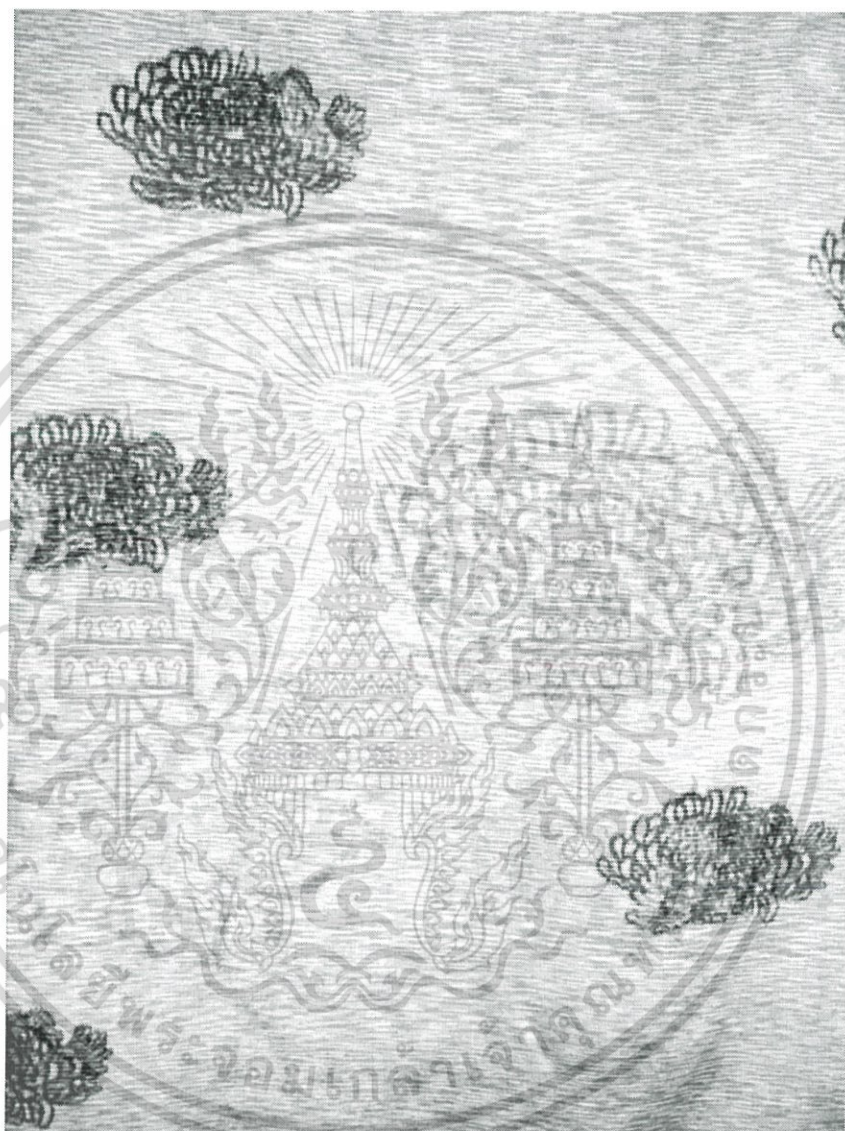

ภาพที่ 3.19 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 1
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลลอทพร้อมทั้งด้ายพุ่งมัดหมี่ลายขอกำ

ในส่วนของลายดอกเบญจมาศสีเทา เลือกใช้มัดหมี่สายฝนเป็นด้ายพุ่ง โดยมัดหมี่สายฝนนั้นมีเอกลักษณ์อยู่ที่ลายกระจัดกระจายแบบไม่ซ้ำ (random) อันเนื่องมาจากการถูกมัดเป็นลำที่ห่างเท่าๆ กัน แต่เมื่อเวลาทอ ไม่ต้องระวังให้จุดเริ่มต้นของลำอยู่ที่ขอบผ้าตำแหน่งเดียวกันตลอดเวลา ซึ่งมีผลทำให้ลายมัดหมี่สายฝนมีลายที่กระจายไปทั่วผืนผ้า

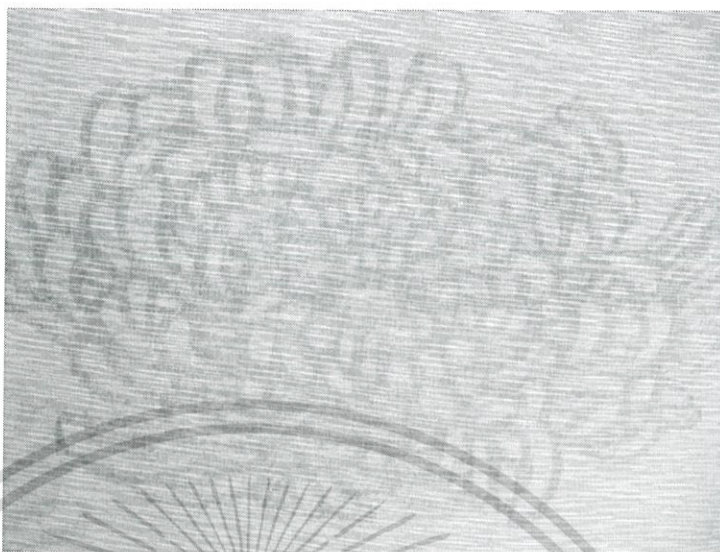
ลายมัดหมี่สายฝนกับดอกเบญจมาศเข้ากันได้ตั้งแต่การทดลองครั้งแรก เนื่องจากธรรมชาติของลายมัดหมี่สายฝนเองที่มีลายกระจายไปทั่วผืน จึงสามารถสรุปผลการทดลองได้ทันที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

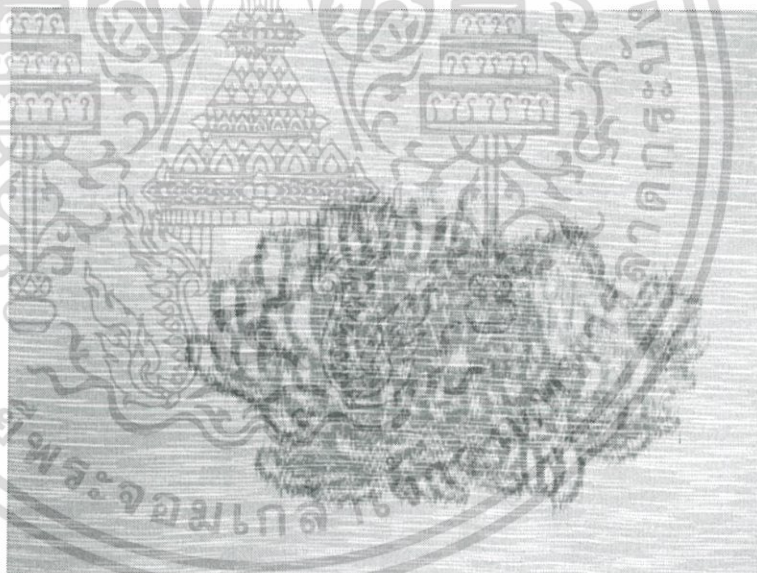

ภาพที่ 3.20 ตัวอย่างผ้าที่เส้นยืนไหมลวดลายที่ 2
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัลและทอเส้นพุ่งไหมมัดหมี่ลายสายฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.21 รายละเอียดของผ้าทอเส้นยืนไหมลาวลายที่ 2
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัล

ภาพที่ 3.22 รายละเอียดของผ้าทอด้วยเส้นยืนไหมลาวลายที่ 2
ที่ผ่านการพิมพ์ระบบดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 สรุปผลการออกแบบ

จากการทดลองพิมพ์ลวดลายแบบรูปภาพ (pictorial) ลงบนด้ายยืน โดยวางลายในลักษณะของการจัดวาง (engineered) ให้มีลวดลายในส่วนที่ต้องการ และเว้นพื้นที่บางส่วนไว้ เมื่อนำมาทอกับลวดลายเรขาคณิต (geometric) ซึ่งในที่นี้คือลายขอกำบנד้ายพุ่งมัดหมี พบว่าลวดลายสามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดี โดยในบริเวณที่ด้ายยืนไม่มีลวดลายพิมพ์จะเห็นลายขอกำได้ชัดและในบริเวณที่ด้ายยืนมีลวดลายพิมพ์อยู่จะเห็นลายพิมพ์ซ้อนไปกับลายขอกำ

ในการซ้อนกันของลายทั้งสองนี้ ยังคงคุณสมบัติในการเคลือบสีของผ้าไหมเมื่อมองในองศาที่ต่างกันไว้ได้อย่างชัดเจน กล่าวคือบริเวณที่ลายทั้งสองซ้อนกัน เมื่อมองในบางองศาจะเห็นลวดลายพิมพ์ที่ด้ายยืนชัดจนกว่าลวดลายมัดหมีขอกำที่ด้ายพุ่ง แต่ในบางองศาจะเห็นลวดลายขอกำของด้ายพุ่งชัดจนกว่าลวดลายพิมพ์ของด้ายยืน

ในส่วนของการออกแบบและการจำลอง (simulation) การผสมผสานลายด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป (Adobe Photoshop) ก่อนการทดลองทอผ้าจริงพบว่า โปรแกรมโฟโต้ชอปสามารถจำลองการผสมผสานลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการแยกลวดลายพิมพ์บนด้ายยืนเป็นหนึ่งชั้น (layer) และแยกลวดลายมัดหมีขอกำของด้ายพุ่งออกเป็นอีกหนึ่งชั้น ทำการกำหนดเปอร์เซ็นต์ของทั้งสองชั้นให้เป็นที่ 50 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำภาพมาซ้อน (merge) กันจะได้ภาพจำลองที่ใกล้เคียงกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นมาก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 ผลการออกแบบ

ผ้าที่ทอสำเร็จแล้ว ได้รับการนำไปตัดเป็นกิโมโน เพื่อจัดแสดงที่บ้านจิม ทอมป์สัน ในชื่องาน “มัดหมี่กิโมโน” โดยแบ่งการแสดงผลงานออกเป็นสองส่วนคือส่วนงานนิทรรศการแสดงกิโมโนจำนวน 2 ชุด และการแสดงกิโมโนและชุดไทย 4 ชุดในงานเปิดนิทรรศการ

โดยงานมัดหมี่กิโมโนนี้ ได้รับการออกแบบตามแนวทาง (concept) ที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงวิธีการผสมผสานความต่างเข้าด้วยกันด้วยกรรมวิธีการผลิตงาน นั่นคือความต่างของการพิมพ์ด้วยระบบดิจิทัลกับการมัดหมี่ โดยความต่างเหล่านี้สามารถดำรงอยู่ด้วยกันได้ด้วยการเชื่อมวัสดุที่ต่างกันทั้งสองนี้ (เส้นยืน/เส้นพุ่ง) ไว้ด้วยการทอ รวมถึงการผสมผสานความเป็นไทยและความเป็นญี่ปุ่น (มัดหมี่/กิโมโน) ความเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงและงานหัตถกรรม (technology/hand) การผลิตด้วยความเร็วสูงและการผลิตอย่างช้าๆ (fast/slow)

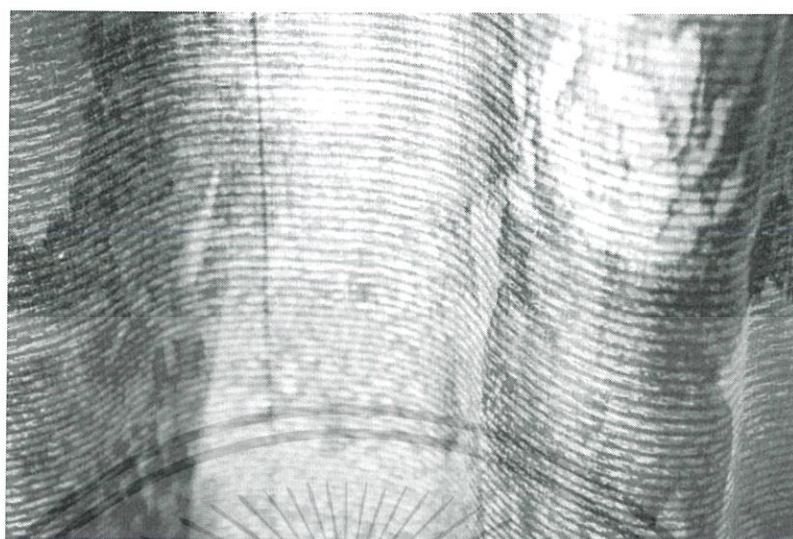
ในส่วนของงานนิทรรศการ กิโมโนลายดอกโบตั๋นโบราณและดอกเบญจมาศถูกตัดเย็บขึ้นมา โดยยังคงเส้นด้ายยืนไว้ที่แขนของกิโมโน เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงความพิเศษของเส้นยืนที่ได้รับการพิมพ์ลายด้วยระบบดิจิทัล

ส่วนในงานเปิดนิทรรศการ ศิลปินชาวญี่ปุ่นและชาวไทยได้ร่วมกันสวมใส่ชุดไทยประยุกต์ไว้ด้านใน และสวมใส่กิโมโนไว้ด้านนอก พวกเขาทั้ง 4 คนเดินพาแขกและผู้ชมเข้ามาในบริเวณงานโดยมีผู้นำหนึ่งคนถือเครื่องดนตรีไทยคือฆ้องและตีฆ้องนั้นตลอดระยะเวลาที่เดินเข้ามาในงานนิทรรศการ

ภาพที่ 4.1 แสดงกิโมนลายดอกโบตันที่โชว์ด้วยยืนที่แขน
และชายกิโมนที่ได้รับการพิมพ์ลายระบบดิจิทัล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงรายละเอียดกิมโน

ภาพที่ 4.3 แสดงรายละเอียดกิมโน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 การแสดงชุดมัดหมี่กิโมโน โดยศิลปินชาวญี่ปุ่นและไทยจำนวน 4 ท่าน
ใส่ชุดไทยไว้ข้างในและใส่ชุดกิโมโนไว้ด้านนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 การแสดงชุดมัตสึโมโตะ โดยศิลปินชาวญี่ปุ่นที่เดินนำขบวนที่ห้อง
โพรหว่ากรนำแขกผู้มีเกียรติเข้าชมงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 การแสดงชุดมัดหมี่กิโมโน โดยศิลปินชาวญี่ปุ่นที่เดินนำขบวนตีฆ้อง
ไประหว่างการนำแขกผู้มีเกียรติเข้าชมงาน

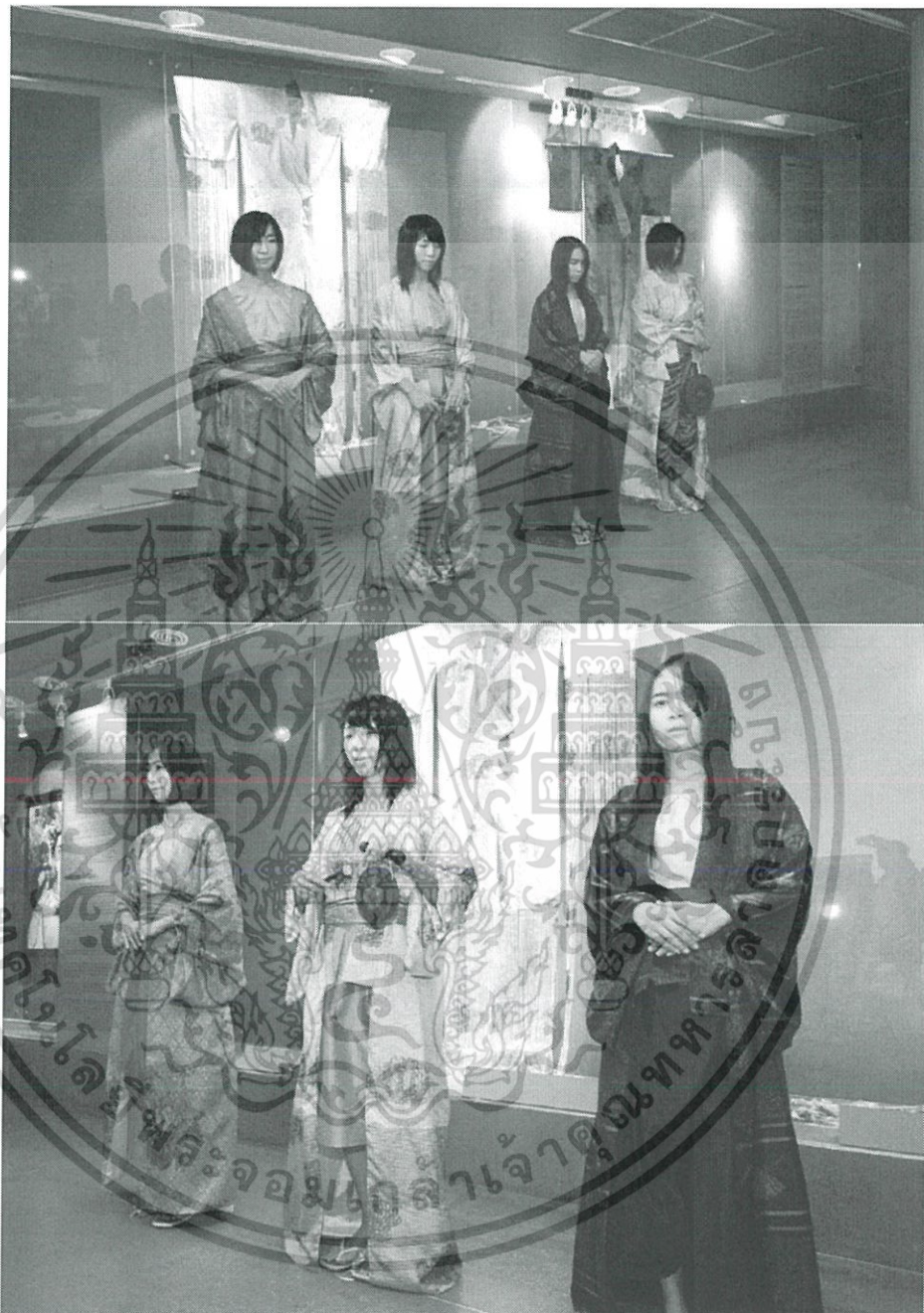
ภาพที่ 4.7 การแสดงชุดมัดหมี่กิโมโน โดยศิลปินชาวญี่ปุ่นที่เดินนำขบวนตีฆ้อง
ไประหว่างการนำแขกผู้มีเกียรติเข้าชมงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงเสื้อผ้าชุดไทยประยุกต์ที่ใส่ไว้ภายใต้ชุดมัดหมี่กิโมโน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.9 ศิลปินเดินมาหยุดจุดที่แสดงงานมัดหมี่โกโมโน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย / ผลการออกแบบ รวมทั้งอภิปราย ผลที่ได้

5.1.1 ผลสรุปการสำรวจภาคสนาม

จากการสำรวจภาคสนามทั้ง 8 จังหวัดคือ

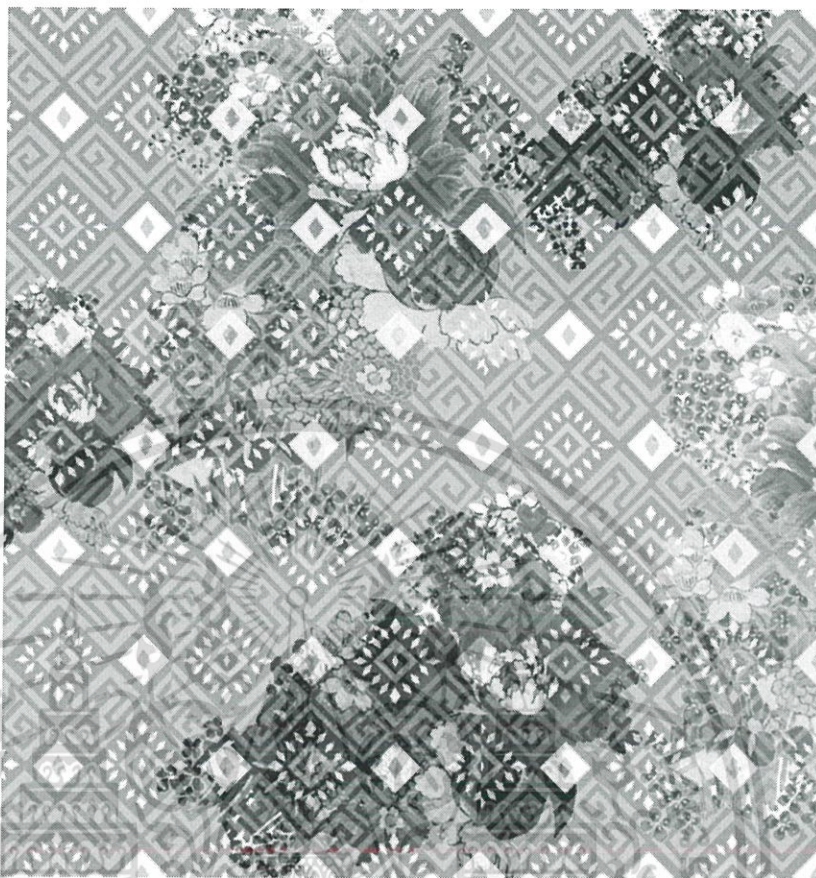
- จังหวัดกาฬสินธุ์
- จังหวัดขอนแก่น
- จังหวัดสุรินทร์
- จังหวัดมหาสารคาม
- จังหวัดอุบลราชธานี
- จังหวัดนครราชสีมา
- จังหวัดอุดรธานี
- จังหวัดชัยภูมิ

พบว่าลวดลายมัดหมี่ของทางภาคอีสานของไทย มีพื้นฐานการสร้างลายมาจากรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ทั้งนี้เนื่องจากพื้นฐานของการมัดหมี่ เป็นการมัดลำหมี่เป็นข้อเล็กๆ ขนาดสั้น เมื่อต้องการเคลื่อนลายก็เพียงแค่เคลื่อนการมัดให้ออกไปให้ยังมีความเกี่ยวข้องกับมัดหมี่ลำเดิมอยู่เป็นลำดับไป เหมือนกับลายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน โดยลวดลายที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน โดยอาจขยาย ย่อ และใช้ซ้ำ เพื่อสร้างความซับซ้อนหรือกระจายลายออกไปให้เต็มผืนผ้า

5.1.2 ผลสรุปจากการออกแบบ

ในส่วนของการออกแบบและการจำลอง (simulation) การผสมผสานลายด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป (Adobe Photoshop) ก่อนการทดลองทอผ้าจริงพบว่า โปรแกรมโฟโต้ชอปสามารถจำลองการผสมผสานลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการแยกลวดลายพิมพ์บนด้ายยืนเป็นหนึ่งชั้น (layer) และแยกลวดลายมัดหมี่ของกำของด้ายพุ่งออกเป็นอีกหนึ่งชั้น ทำการกำหนดเปอร์เซ็นต์ของทั้งสองชั้นให้เป็นที่ 50 เปอร์เซ็นต์ เมื่อนำภาพมาซ้อน (merge) กันจะได้ภาพจำลองที่ใกล้เคียงกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.1 การผสมผสานลายด้วยโปรแกรมโฟโต้ชอป

5.1.3 ผลสรุปจากการทอ

จากการทดลองพิมพ์ลวดลายแบบรูปภาพ (pictorial) ลงบนด้ายยืน โดยวางลายในลักษณะของการจัดวาง (engineered) ให้มีลวดลายในส่วนที่ต้องการ และเว้นพื้นที่บางส่วนไว้ เมื่อนำมาทอกับลวดลายเรขาคณิต (geometric) ซึ่งในที่นี้คือลายขอกำบนด้ายพุ่งมัดหมี พบว่าลวดลายสามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดี โดยในบริเวณที่ด้ายยืนไม่มีลวดลายพิมพ์จะเห็นลายขอกำได้อย่างชัดเจน และในบริเวณที่ด้ายยืนมีลวดลายพิมพ์อยู่จะเห็นลายพิมพ์ซ้อนไปกับลายขอกำ

ในการซ้อนกันของลายทั้งสองนี้ ยังคงคุณสมบัติในการเคลือบสีของผ้าไหมเมื่อมองในองศาที่ต่างกันไว้ได้อย่างชัดเจน กล่าวคือบริเวณที่ลายทั้งสองซ้อนกัน เมื่อมองในบางองศาจะเห็นลวดลายพิมพ์ที่ด้ายยืนชัดเจนกว่าลวดลายมัดหมีขอกำที่ด้ายพุ่ง แต่ในบางองศาจะเห็นลวดลายขอกำของด้ายพุ่งชัดเจนกว่าลวดลายพิมพ์ของด้ายยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการเลือบที่เปลี่ยนไปเมื่อองศาการมองต่างไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

การต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้ น่าจะเป็นการนำเอาผ้าที่ได้รับการพิมพ์ด้วยอินในระบบดิจิทัลและ ด้ายพุ่งมัดหมี่ มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับแฟชั่นหรือเคหะสิ่งทอ เช่นกระเป๋าถือ หมวก ปลอก หมอน หรือผ้าปูโต๊ะ โดยสามารถนำมาใช้รวมเป็นคอลเลคชั่นได้ โดยการคงลวดลายของด้ายยืนไว้ และ เปลี่ยนเพียงแต่ลวดลายของมัดหมี่ด้ายพุ่ง หรือในทางกลับกัน อาจจะคงลวดลายของมัดหมี่ด้ายพุ่งไว้ และ เปลี่ยนแต่ลวดลายของด้ายยืน ก็จะเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ที่งานวิจัยนี้ได้ทำขึ้นไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- Alderman, Sharon. *Mastering Weave Structures: Transforming Ideas into Great Cloth*. Interweave Press. 2004.
- Barber, E.J.W. *Prehistoric Textiles*. Princeton University Press. 1991
- Braddock, Sarah E., O'Mahony, Marie. *Techno Textiles I: Revolutionary Fabrics for fashion and Design*. Thames and Hudson. 1998.
- Braddock, Sarah E., O'Mahony, Marie. *Techno Textiles II: Revolutionary Fabrics for fashion and Design*. Thames and Hudson. 2005.
- Fannin, Allen A. *Handloom Weaving Technology*. Design Books. 1998.
- Harris, Jennifer. *5000 Years of Textiles*. British Museum Press, Whitworth Art Gallery and Victoria and Albert Museum. 1993.
- Held, Shirley E. *Weaving: A Handbook of the Fiber Arts*. Holt, Rinehart and Winston, Inc. 1978.
- Boro Boro. Nuno Corporation Publishing. 1997.
- Fuwa Fuwa. Nuno Corporation Publishing. 1997.
- McCarty, Cara and McQuaid, Matilda. *Structure and Surface: Contemporary Japanese Textiles*. The Museum of Modern Art. 1998.
- Larsen, Jack Lenor. *A Weaver's Memoir*. Harry N. Abrams, Inc. 1998.
- Conway, Susan. *Thai Textiles*. British Museum Press. 1992.
- Naenna, Patricia. *Thai Textiles: Threads of a Cultural Heritage*. Chiang Mai University. 1996.
- Jerde, Judith. *Encyclopedia of Textiles*. Facts On File. 1992.
- ทฤษฎีสี. ม.ป.ป. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
http://www.math.cmru.ac.th/web56/option/doc_document/1378538114.pdf

เอกสารอ้างอิง

- 5,000 Years of Textiles, Jennifer Harris. British Museum Press, 1993.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553,
"ร่างกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11" [1] Access [29/7/2010].
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2553 "Thailand's Creative Economy"
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ บรรยาย ณ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ
วันที่ 26 มีนาคม 2553
- Department of Culture, Media and Sport (2001), "Creative Industries Mapping Document
2001", [2], London, UK, Access [11/01/2010].
- Srisangnam, 2009, "Creative Economy" Lecture note prepared for Korean Study Programme,
Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- World Intellectual Property Organization, WIPO (2003), Guide on Surveying the Economic
Contribution of the Copyright –Based Industries
- UNCTAD (2008), "Creative Economy Report 2008", [3], Access [11/01/2010].

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล นางสาว จารุพัชร อาชวะสมิต

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์กลุ่มวิชาออกแบบอุตสาหกรรม สาขาวิชาการออกแบบ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ประวัติการทำงาน

งานที่ปรึกษา

โครงการ Textile Business Marching ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ สำนักงานรัฐมนตรี
(TCDC), เมษายน 2553 - ปัจจุบัน

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (Thailand Textile Institute) มีนาคม 2554 - ปัจจุบัน
บริษัทอุตสาหกรรมพรมไทยจำกัด มหาชน (Thailand Carpet Manufacturing Public
Company Limited, Tai Ping), 2549- 2551

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ 2548-2551

โครงการกรุงเทพเมืองแฟชั่น (Bangkok Fashion City Project, Textile and Garment
Development in Efficiency and Technology (T-det) Programme, 2548-2550

รางวัล

รางวัลนักออกแบบแห่งปี Designer of The Year Award 2005 โดยมหาวิทยาลัยศิลปากร

รางวัล Asia Pacific Design Research Award, 2006

รางวัลชนะเลิศ First Prize (Gold Award) Young Thai Fashion Designer 2005

ณ สถานทูตไทย กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

การเสนอผลงานทางวิชาการ

เสนอผลงานทางวิชาการเรื่อง Mudmee Kimono: Mudmee Kimono: The Interweaving
of Digital Warp Printing and Traditional Thai Mudmee Techniques ณ 2010 International
Conference and Exhibition, Ars Textrina International Textile Conference กรุงโซล ประเทศเกาหลี
ตุลาคม พ.ศ. 2553

เสนอผลงานทางวิชาการเรื่อง "How to Read Jok fabrics: the narratives and meaning
of traditional Tai Krang weaving patterns and motifs", Asia Pacific Design Society ณ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง สิงหาคม พ.ศ. 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสนอผลงานทางวิชาการเรื่อง Craft-making in the Golden Triangle Area: How Supporting Income Helped Reducing Drug and Human Trafficking, Kyoto World Artists Summit, Kyoto University of Art and Design ณ กรุงเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ธันวาคม พ.ศ. 2550

การแสดงผลงานการออกแบบและงานนิทรรศการ

งานนิทรรศการ ต้มยำปลาดิบ บ้านจิม ทอมป์สัน กรุงเทพฯ 19 มีนาคม ถึง 5 มิถุนายน พ.ศ. 2511 ร่วมกับ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐตรีตระกูล Yasumasa Morimura Yoshitomo Nara, Tsuyoshi Ozawa, วิศุทธิ์ และวชิรพร พรนิมิตร

ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนประเทศไทยไปร่วมแสดงผลงานการออกแบบสิ่งทอและแฟชั่นในงาน Asia 5 Fashion Show 19 ธันวาคม พ.ศ. 2549 ณ สถาบันสอนการออกแบบโดเรเม่ กรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น Tokyo, Japan, Doreme Fashion Institute

แสดงผลงานการออกแบบสิ่งทอ Bangkok Fashion Week ณ งานกรุงเทพเมืองแฟชั่น ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ แฟชั่นโดม ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ (Mae Fah Luang Spring-Summer 2006 Collection, Bangkok Fashion Week, March 2006, Queen Sirikitti Centre)

แสดงผลงานการออกแบบสิ่งทอ Bangkok Fashion Week ณ งานกรุงเทพเมืองแฟชั่น ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ แฟชั่นโดม ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ (Mae Fah Luang Autumn-Winter 2005 Collection, Bangkok Fashion Week, August 2005, Queen Sirikitti Centre)

แสดงผลงานการออกแบบในนิทรรศการเดี่ยว Recycled Memories 6-27 กันยายน พ.ศ.2550 Japan Foundation กรุงเทพฯ

ร่วมแสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ We Cross II, Designer Showcase by Nokia, Elle Fashion Week มีนาคม พ.ศ. 2549

ร่วมแสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ We Cross I, Designer Showcase by Nokia, Elle Fashion Week, พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

ภัณฑารักษ์คัดเลือกผลงานและจัดแสดงงานนิทรรศการ A Tale of Threads ณ British Council กรุงเทพฯ กุมภาพันธ์- มีนาคม พ.ศ. 2548 โดยศิลปินและนักออกแบบที่เลือกมาคือ Elizabetta Ziller and Bonita Ahuja จากประเทศสหราชอาณาจักร

แสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ Transformation ณ Saint Pancras กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ร่วมกับนักออกแบบชาวไอริช Shane O'Donoghue กันยายน พ.ศ. 2546

แสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ Interlacing ณ Warren M Robbins Gallery, University of Michigan เมือง Ann Arbor, ประเทศสหรัฐอเมริกา ตุลาคม พ.ศ. 2541

แสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ Work in Progress ณ Jean Paul Slusser Gallery เมือง Ann Arbor รัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา พฤษภาคม พ.ศ. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการ Final Show ณ Studio Arts International (S.A.C.C.I) เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี มิถุนายน 2540

แสดงผลงานการออกแบบในงานนิทรรศการกลุ่ม ID Close Up, ณ เซ็นทรัลชิดลม กรุงเทพฯ พ.ศ. 2538

ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์

ผลงานทางวิชาการเรื่อง "Mudmee Kimono: The Interweaving of Digital Warp Printing and Traditional Thai Mudmee Techniques. Ars Textrina, 2011

ผลงานทางวิชาการเรื่อง "How to Read Jok fabrics: the narratives and meaning of traditional Tai Krang weaving patterns and motifs", Asia Pacific Design Society Journal, สิงหาคม 2549

เขียนและจัดทำหนังสือประกอบการสอนวิชาการออกแบบสิ่งทอ Hand Weaving and Design Training Programme สำหรับวิทยาลัยการช่างจังหวัดแพร่ พ.ศ. 2549

บทความที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสิ่งทอ

นักเขียนร่วมกับ John Edwards หนังสือ Spun

โครงการกรุงเทพเมืองแฟชั่น พ.ศ. 2549

บทความเรื่อง Weird Girls Go Everywhere นิตยสาร Art4D ฉบับเดือนเมษายน พ.ศ. 2550

บทความเรื่อง Best of Summer Wear นิตยสาร Harper's Bazaar ฉบับเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549

บทความเรื่อง Brit Bred นิตยสาร Art4D ฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

บทความเรื่อง A Tale from Threads, what is the future of contemporary weaving in Thailand?

นิตยสาร Art4D ฉบับเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548

การบรรยายทางวิชาการ

บรรยายเรื่อง Designing for Eco-friendly Textile สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ Thailand Textile Institute กรุงเทพฯ ๑ มกราคม พ.ศ. 2554

บรรยายเรื่อง Contemporary Weaving; the work of artists and designers in Thailand, Thai Textile Society กรุงเทพฯ ๑ มิถุนายน พ.ศ. 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้